

**OP-Pohjola-ryhmän
tilinpäätöstiedote 1.1.—31.12.2013**

OP-Pohjola-ryhmällä erittäin vahva vuosi: tulos, vakavaraisuus ja markkina-asema vahvistuivat merkittävästi

- Ryhmän tulos ennen veroja kasvoi 20 % ja nousi 705 miljoonaan euroon (586).
- Viimeisen vuosineljänneksen tulos oli 91 miljoonaa euroa (104). Tulosta rasitti vahinkovakuutuksen 38 miljoonan euron suuruinen vakuutusvelan laskuperustemuutos.
- Pankkitoiminnan tulos kehittyi myönteisesti vuoden loppua kohden, mutta jäi koko vuodelta kuitenkin lievästi edellisvuotta pienemmäksi.
- Korkokatteen supistuminen hidastui, viimeisen vuosineljänneksen korkokate oli jo selvästi edellisvuotta suurempi.
- Vahinkovakuutuksen tulos parani 82 %.
- Varallisuudenhoidon tulos parani 12 %.
- Tuotot yhteensä kasvoivat 6 % ja kulut ilman pankkiveroa supistuivat 1 %.
- Core Tier 1 -vakavaraisuus ennen siirtymäsääntöjä vahvistui selvästi ja oli vuoden lopussa 17,3 % (14,8).
- Ryhmän markkina-asema vahvistui laajalla rintamalla. Luottokanta kasvoi 4,8 %, talletukset 5,2 %, sijoitusrahastojen pääomat 20 % ja vahinkovakuutuksen maksutulo 11 %.
- Pankki- ja vahinkovakuutustoiminnan yhteisten asiakkaiden määrä kasvoi vuodessa 94 000:lla.
- OP-Pohjola-ryhmälle on vahvistettu uudet, aiempaa haastavammat vakavaraisuus- ja kannattavuustavoitteet.
- Vuoden 2014 tuloksen arvioidaan muodostuvan suuremmaksi kuin vuonna 2013. Tarkemmin kohdassa "Vuoden 2014 näkymät".
- OP-Pohjola-ryhmän keskusyhteisö on tänään päättänyt tehdä vapaaehtoisen julkisen ostotarjouksen kaikista Pohjola Pankki Oyj:n liikkeeseen laskemista osakkeista. OP-Pohjola antaa asiasta erillisen pörssitiedotteen.

OP-Pohjola-ryhmän avainlukuja

	1–12/2013	1–12/2012	Muutos %
Tulos ennen veroja, milj.e	705	586	20,4
Pankkitoiminta	411	424	-3,1
Vahinkovakuutus	167	92	81,7
Varallisuudenhoito	113	101	12,1
Palautukset omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille	193	192	0,7
	31.12.2013	31.12.2012	Muutos %
Vakavaraisuussuhde, Core Tier 1 ennen siirtymäsääntöjä, %	17,3	14,8	2,5*
Vakavaraisuussuhde, Core Tier 1, %	14,3	14,1	0,2*
Omien varojen suhde omien varojen vähimmäismäärään (rava)	1,90	1,90	0,00*
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takauskannasta, %	0,42	0,46	-0,04*
Pankki- ja vakuutustoiminnan yhteiset asiakkaat (1000)	1 518	1 425	6,6

* suhdeluvun muutos

Pääjohtaja Reijo Karhisen kommentit

OP-Pohjolan vuosi 2013 rakentui monista erinomaisista onnistumisista. Teimme historiamme kolmanneksi parhaan vuosituloksen, vakavaraisuutemme nousi uudelle ennätystasolle ja markkina-asemamme vahvistui kaikilla pääliiketoiminta-alueilla. Samalla kun vahvistimme perustaamme, rakensimme vahvasti myös tulevaa. Älylompakkomme Pivon ja Omasairaalamme terveys- ja hyvinvointiliiketoiminnassa saama vastaanotto asiakkaittemme keskuudessa oli menestys heti alusta alkaen. Molempiin näihin uusiin avauksiin kiteytyy paljon positiivista ajattelua ja tulevaisuuden uskoa.

Edellisvuotta selvästi paremman tuloksen perustan loi asiakasliiketoimintamme vahva kasvu. Erittäin hyvässä vedossa oleva vahinkovakuutusliiketoiminta ylsi ennätyselliseen tulokseen. Myös pankkitoiminnan tulos oli ennakoitua parempi, jota kehitystä tuki toisella vuosipuoliskolla kasvuun kääntynyt korkokate. Useista tehostamistoimenpiteistämme huolimatta emme saaneet pysäytettyä kulukasvuamme kokonaan. Ilman pankkiveron huomioimista kulumme kuitenkin laskivat. Työ kulukasvumme hillitsemiseksi jatkuu. Kasvava tehokkuusvaade vaikuttaa tuleviin valintoihimme kaiken aikaa enemmän.

Kiristytävä sääntely vaatii meiltä edelleen korkeampaa vakavaraisuutta ja sen seurauksena suurempaa tulosta. OP-Pohjolalle vakavaraisuus on ollut perinteisesti selkeä kilpailuetu. Tämän kilpailuedun säilyttääksemme ja varmistaaksemme toimintamme vakauden ja pitkäjänteisyyden sekä sen, että täytämme viranomaisten vaatimukset, olemme päättäneet nostaa vakavaraisuustavoittemme (CET1) 15 prosentista 18 prosenttiin. Ensisijainen keinomme ylläpitää vahvaa vakavaraisuutta on tehdä hyvää tulosta, jolla vahvistamme vakavaraisuuspääomiamme.

Markkina-asemamme vahvistuminen edelleen asunto- ja yritysrahoituksessa on konkreettinen osoitus siitä, että kannamme kasvavaa vastuuta kotimaisen rahoitusjärjestelmän toimivuudesta. Asiakashyödyn korostumisesta toiminnassamme kertoo myös se, että saavutimme keskittäjäasiakaskehityksessä viime vuonna uuden ennätuksen. Yli 85 000 uutta pankki- ja vahinkovakuutusasioinnin keskittänyttä asiakasta luo uskoa sille, että olemme ryhmässämme tehneet oikeita asioita asiakkaittemme arvostaen ja kuunnellen. Uskon, että rohkeasti uudistamalla ja perinteisiä arvoja kunnioittaen voi menestyä myös tulevaisuudessa.

Uudistuvan sääntelyn ohella digitalisaatio haastaa ratkaisevalla tavalla finanssialaa. Me OP-Pohjolassa näemme digitalisaation suurena mahdollisuutena. Se on merkittävä keino parantaa asiakaskohtaamisten sujuvuutta ja asiakaskokemusta sekä mobiili- ja verkkokanavissa kuin myös konttoreissamme.

OP-Pohjola –ryhmä on syntynyt asiakkaidensa omistamaksi. Entistä enemmän tästä lähtökohdasta aioimme koko ryhmän toimintaa tulevaisuudessa kehittää. Perustehtävässämme korostuu asiakkaittemme ja toimintaympäristömme menestymisen edellytysten luominen. Finanssikriisi ja sen jälkeiset vuodet ovat osoittaneet miten suuri merkitys on

sellaisella vahvalla kansallisella toimijalla, joka ammentaa menestyksensä asettamalla asiakkaansa tarpeet etusijalle.

Olen ylpeä asiakasomisteisesta arvopohjastamme. Uskon, että tapamme toimia on ollut ja on keskeinen osa kestävästi liiketoimintamme menestystä. Minulla on täysi luottamus siihen, että vahva taloudellinen perustamme ja asiakaskeskeisyyden korostuminen auttavat meitä rakentamaan liiketoiminnaltaan entistä kilpailukykyisempää ryhmää.

OP-Pohjola-ryhmän tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2013

Sisällysluettelo

Toimintaympäristö.....	4
Ryhmän tulos ja tase.....	5
Vakavaraisuus, riskiasema ja luottoluokitukset.....	7
Vuoden 2014 näkymät.....	8
Tilikauden jälkeiset tapahtumat.....	9
Toiminta ja tulos liiketoimintasegmenteittäin.....	10
Pankkitoiminta.....	10
Vahinkovakuutus.....	13
Varallisuudenhoito.....	15
Muu toiminta.....	17
OP-Pohjola-ryhmän rakenteessa tapahtuneet muutokset.....	17
Henkilöstö ja palkitseminen.....	17
OP-Pohjola osk:n hallinto.....	18
OP-Pohjola-ryhmän tehostamisohjelma.....	18
Investoinnit ja palvelukehittäminen.....	18
Tuloslaskelma	
Laaja tuloslaskelma	
Tase	
Oman pääoman muutoslaskelma	
Rahavirtalaskelma	
Liitetaulukot:	
Liite 1. Laatimisperiaatteet	
Liite 2. Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat	
Liite 3. Tuloskehitys vuosineljänneksittäin	
Liite 4. Korkokate	
Liite 5. Saamisten arvonalentumiset	
Liite 6. Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	
Liite 7. Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	
Liite 8. Palkkiotuotot ja -kulut, netto	
Liite 9. Kaupankäynnin nettotuotot	
Liite 10. Sijoitustoiminnan nettotuotot	
Liite 11. Liiketoiminnan muut tuotot	
Liite 12. Taseen luokittelu	
Liite 13. Käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti	
Liite 14. Vahinkovakuutustoiminnan varat	
Liite 15. Henkivakuutustoiminnan varat	
Liite 16. Vahinkovakuutustoiminnan velat	
Liite 17. Henkivakuutustoiminnan velat	
Liite 18. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	
Liite 19. Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen	
Liite 20. Arvonalentumiset ja ongelmasaamiset	
Liite 21. Omat varat ja vakavaraisuus	
Liite 22. Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus	
Liite 23. Annetut vakuudet	
Liite 24. Taseen ulkopuoliset sitoumukset	
Liite 25. Johdannaissopimukset	
Liite 26. Liiketapahtumat lähipiirin kanssa	

Toimintaympäristö

Maailmantalous kasvoi vaisusti vuonna 2013. Talouskasvu jäi edellistä vuotta hitaammaksi niin perinteisissä teollisuusmaissa kuin kehittyvillä markkinoilla. Euroalueen talous supistui edellisestä vuodesta, mutta tuotanto alkoi elpyä vuoden aikana. Osa kriisimaista kääntyi kasvuun. Talouteen liittyvä epävarmuus väheni ja luottamus koheni vuoden loppua kohden.

Euroopan keskuspankki laski ohjauskoron 0,25 prosenttiin vuoden alun 0,75 prosentista. Euribor-korot pysyivät hyvin matalalla tasolla koko vuoden. Euroalueen valtionlainamarkkinoilla korkoerot pienenevät markkinoiden rauhoittuessa.

Suomen talouskehitys oli heikkoa vuonna 2013. BKT supistui ja työttömyys nousi. Inflaatio vaimeni selvästi. Vuoden lopulla luottamus alkoi kohentua myös Suomessa ja merkit viennin elpymisestä lisääntyivät. Asuntojen hinnat nousivat muutaman prosentin, mutta asuntokauppa- ja rakentaminen vähenivät.

Maailmantalous vahvistuu vuonna 2014, mutta jää edelleen keskivertoa hitaammaksi. Yhdysvalloissa kasvu nopeutuu ja euroalueen talous kääntyy kasvuun. Viennin vilkastuminen piristää Suomen taloutta, mutta talouskasvu on edelleen verkaista. Euroopan keskuspankin kasvua tukeva rahapolitiikka jatkuu.

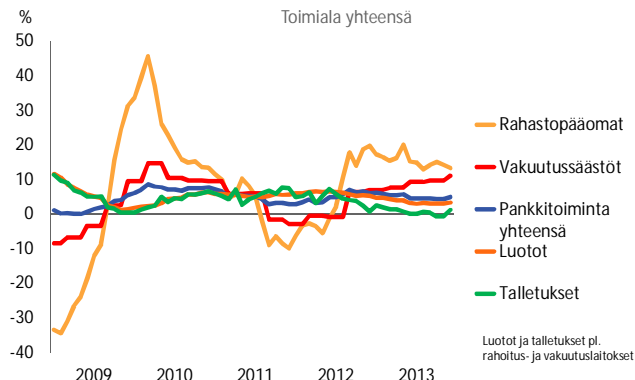
Pankkien kotitalousluottokannan vuosikasvu laski Suomessa viime vuonna 2 prosenttiin. Hidastumista selittävät epävarmat talousnäkymät, asuntokauppojen väheneminen ja pankkien kiristyneet luotonmyöntökriteerit. Yritysluottokannan kasvu jatkui sen sijaan verrattain vakaana 5 prosentin vuosivauhtia. Luottokysynnän odotetaan pysyvän kuluvana vuonna keskimääräistä vaimeampana.

Henkilö- ja yritysasiakkaiden talletuskannan kasvu lähes pysähtyi viime vuonna. Käyttelytilien kasvu jatkui, mutta määräaikaistalletuskanta supistui varojen siirtyessä korkeamman sijoitusriskin säästötuotteisiin rahoitusmarkkinoiden suotuisan kehityksen ja matalan korkotason myötä.

Sijoitusmarkkinat kehittyivät vahvasti viime vuoden jälkipuoliskolla. Rahasto- ja vakuutus säästöt kasvoivat viime vuonna 13 prosenttia. Rahastojen nettomerkitöjen kehitys jatkui positiivisena läpi vuoden, ja henkivakuutuksen maksutulo kasvoi yli 40 prosenttia edellisvuodesta. Vakuutus säästöjen siirtyminen perustekorkoisista sijoitussidonnaisiin tuotteisiin jatkui.

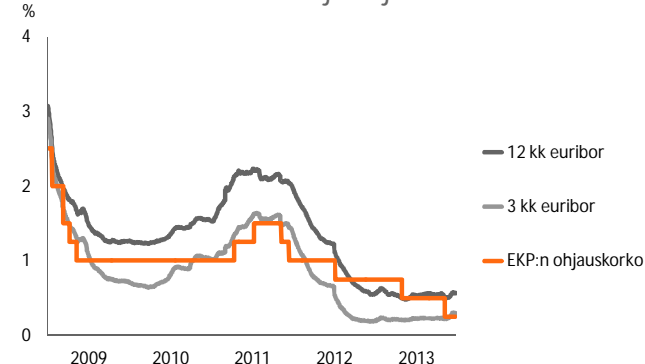
Vahinkovakuutuksen maksutulo kasvoi ennakkotietojen mukaan viime vuonna 6 prosenttia. Vahinkomenot ja maksetut korvaukset pysyivät sen sijaan edellisvuoden tasolla.

Pankkiliiketoiminnan 12 kk muutos

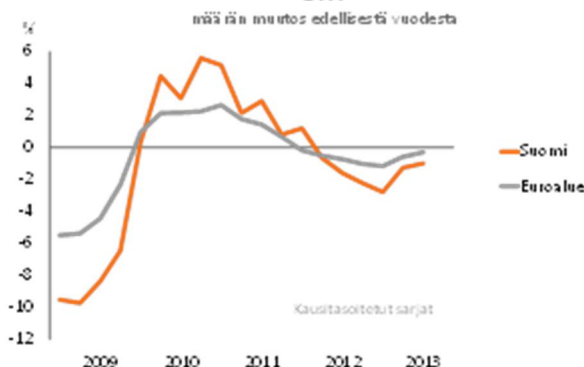
Lähteet: Suomen Pankki, FK, Suomen Sijoitustutkimus Oy

Euriborit ja ohjauskorko

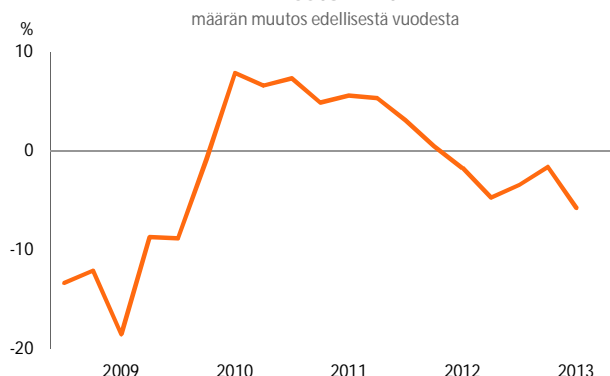
Lähde: Suomen Pankki

BKT

Lähde: Eurostat, Tilastokeskus

Investoinnit

Lähde: Tilastokeskus

Ryhmän tulos ja tase

Tulosanalyysi, Milj. e							
	1–12/2013	1–12/2012	Muutos %	10– 12/2013	10– 12/2012	Muutos %	7–9/2013
Pankkitoiminta	411	424	-3,1	88	79	11,8	130
Vahinkovakuutus	167	92	81,7	5	10	-50,2	63
Varallisuudenhoito	113	101	12,1	15	26	-44,6	21
Tulos ennen veroja	705	586	20,4	91	104	-12,7	216
Käyvän arvon rahaston muutos, brutto	-43	698		35	137	-74,8	83
Tulos käyvin arvoin ennen veroja	662	1 283	-48,4	126	242	-48,0	299
Taloudellisen pääoman tuotto, % *)	15,3	14,7	0,6				
Taloudellisen pääoman tuotto käyvin arvoin, % *)	15,0	27,5	-12,5				
Tuotot							
Korkokate	913	1 002	-8,9	247	230	7,1	232
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	524	433	21,1	97	99	-2,3	148
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	175	108	61,8	31	33	-5,0	37
Palkkiotuotot, netto	625	584	6,9	149	156	-4,4	158
Kaupankäynnin ja sijoitustoiminnan nettotuotot	180	133	35,5	44	48	-7,0	34
Liiketoiminnan muut tuotot	95	111	-14,3	25	23	10,4	18
Muut tuotot yhteensä	1 599	1 368	16,8	346	358	-3,3	395
Tuotot yhteensä	2 512	2 371	6,0	593	589	0,8	626
Kulut							
Henkilöstökulut	753	764	-1,5	192	180	6,8	166
Muut hallintokulut	373	378	-1,4	114	104	10,4	82
Liiketoiminnan muut kulut	404	352	15,0	113	100	13,1	96
Kulut yhteensä	1 530	1 494	2,4	419	383	9,4	344
Arvonalentumiset saamisista	84	99	-15,4	34	51	-33,3	17
Palautukset omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille							
Bonukset	182	173	5,2	47	45	4,6	46
Osuus- ja lisäosuuspääoman korot	11	19	-40,8	2	5	-59,6	3
Palautukset yhteensä	193	192	0,7	49	50	-1,8	49

*) muutos suhdeluvun muutoksena

Muita avainlukuja, Milj. e			
	31.12.2013	31.12.2012	Muutos %
Saamiset asiakkailta	68 255	65 161	4,7
Henkivakuutustoiminnan varat	9 880	9 173	7,7
Vahinkovakuutustoiminnan varat	3 497	3 492	0,2
Velat asiakkaille	50 175	49 650	1,1
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	21 428	19 270	11,2
Oma pääoma	7 717	7 134	8,2
Tase yhteensä	100 981	99 769	1,2
Ensisijaiset omat varat (Tier 1)	5 902	5 352	10,3

Tuloksen vertailulukuna on käytetty vuoden 2012 vastaavien jaksojen lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty lukua vuoden 2012 lopun tilanteesta, ellei toisin mainita. Etuusperusteisten eläkejärjestelyjen kirjaamistavan muutoksen seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

Tammi-joulukuu

OP-Pohjola-ryhmän tulos ennen veroja oli 705 miljoonaa euroa (586). Tulosta paransivat erityisesti arvopapereiden myyntivoitoista johtuva sijoitustoiminnan tuottojen vahva kasvu, vahinkovakuutustoiminnan hyvä tuloskehitys sekä palkkiotuottojen kasvu. Vahinkovakuutustoiminnan vahva tulos johtui maksutulon pitkään jatkuneesta kasvusta sekä liikekulujen supistumisesta. Myös henkivakuutustoiminnan tulos kasvoi vertailukaudesta erityisesti myyntivoittojen ja Aurum Sijoitusvakuutuksen hankinnan ansiosta.

Matalan korkotason seurauksena korkokate supistui 8,9 prosenttia vuotta aiemmasta. Korkokatteen pieneneminen hidastui tilikaudella, viimeisen vuosineljänneksen korkokatteen ollessa jo selvästi edellisvuotta suurempi.

Ryhmän kulut kasvoivat 2,4 prosenttia 46 miljoonan euron pankkiveron ja liiketoiminnan kasvun johdosta. Ilman pankkiveron vaikutusta kulut olisivat supistuneet vajaat 1 prosenttia. Kulukasvusta 9 miljoonaa euroa kohdistuu syksyllä 2012 toimintansa aloittaneeseen Aurum Sijoitusvakuutukseen ja 4 miljoonaa euroa 1.1.2013 toimintansa aloittaneeseen Omasairaala Oy:öön. Tehostamistoimenpiteiden johdosta ryhmän palkkakulut supistuivat 3,3 prosenttia. Eläkekulujen kasvun johdosta henkilöstökulut kokonaisuutena supistuivat 1,5 prosenttia.

Tulosta heikentäviä, eri tuloslaskelmaeriin kohdistuneita arvonalentumisia kirjattiin yhteensä 131 miljoonaa euroa (141), joista 84 miljoonaa euroa (99) kirjattiin luotoista ja muista saamisista. Nettomääräiset arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista olivat vuositasoisiksi muutettuina 0,12 prosenttia (0,15) luotto- ja takauskannasta.

Pankkitoiminnan tulos ennen veroja oli 411 miljoonaa euroa (424). Pankkitoiminnan tulosta rasittivat matala korkotaso sekä pankkivero. Palkkiotuotot kasvoivat 10 prosenttia 600 miljoonaan euroon (543) luotonantoon, maksuliikkeeseen ja varallisuudenhoitoon liittyvien palkkioiden kasvettua vertailukaudesta.

Vahinkovakuutuksen operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 86,9 prosenttia (90,5) liikekulujen laskettua. Vahinkovakuutuksen tulos ennen veroja parani vuotta aiemmasta tuloslaskelmaan kirjattujen sijoitustoiminnan tuottojen ja vakuutusteknisen katteen kasvun johdosta. Tilikauden aikana kirjattiin tulosta heikentäviä vakuutusvelan laskuperustemuutoksia 38 miljoonaa euroa (52).

Varallisuudenhoitosegmentin tulos ennen veroja parani henkivakuutuksen sijoitustoiminnan nettotuottojen kasvettua vertailukaudesta. Henkivakuutustoiminnan tulospaannusta vuotta aiempaan verrattuna tuki myös Aurum Sijoitusvakuutuksen tulos, joka on yhdistelty vertailuvuoden lukuihin vasta syyskuusta 2012 lähtien. Vertailukaudesta liiketoiminnan muita tuottoja kasvattivat Aurum Sijoitusvakuutuksen liiketoimintojen hankinnan yhteydessä tuloutettu 19 miljoonan euron kertaluonteinen tuotto- ja kulusynergioihin liittyvä erä.

OP-Pohjola-ryhmän käyvän arvon rahasto ennen veroja oli tilikauden lopussa 406 miljoonaa euroa (449). Tulos käyvän arvoon ennen veroja oli 662 miljoonaa euroa (1 283).

Tilikauden lopussa oma pääoma oli 7,7 miljardia euroa (7,1). Oma pääomaa kasvatti tilikauden tulos.

Osuuspankkien omistajajäsenten osuuspääoma- ja lisäosuuspääomasijoitukset olivat tilikauden lopussa 746 miljoonaa euroa (759).

OP-Pohjola-ryhmän asiakasmäärä Suomessa oli joulukuun lopussa 4 252 000. Henkilöasiakkaiden määrä oli 3 819 000 ja yritysasiakkaiden määrä 433 000. Pankki- ja vahinkovakuutustoiminnan yhteisten asiakkaiden määrä kasvoi ristiinmyynnin seurauksena vuodenvaihteesta 94 000:lla 1 518 000:een.

Tulokseen kirjatut, omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille kertyneet bonukset kasvoivat vertailukaudesta 5,2 prosenttia 182 miljoonaan euroon (173).

Loka-joulukuu

Neljännän vuosineljänneksen tulos ennen veroja oli 91 miljoonaa euroa, kun se vuotta aiemmin oli 104 miljoonaa euroa. Tuloskehitystä tuki korkokatteen kasvu vertailukaudesta ja rasitti kulujen kasvu. Korkokate kasvoi 7 prosenttia ollen 247 miljoonaa euroa (231). Kulut olivat 9,4 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin henkilöstökulujen kasvun ja pankkiveron johdosta. Ilman pankkiveroa kulut kasvoivat 6,4 prosenttia. Henkilöstökulut kasvoivat 6,8 prosenttia vertailukaudesta henkilöstörahaston kuluvarauksen kasvun myötä.

Korkokate jatkoi neljännellä vuosineljänneksellä kasvu-uralla ja kasvoi kolmannelta vuosineljänneksestä 6,5 prosenttia 247 miljoonaan euroon (232) luottojen marginaalitason nousun sekä luottokannan kasvun ansiosta. Kulut olivat 22 prosenttia suuremmat henkilöstökulujen ja hallintokulujen kasvettua. Vahinkovakuutuksen tulokseen kirjattiin neljännellä vuosineljänneksellä tulosta heikentäviä laskuperustemuutoksia 38 miljoonaa euroa. Kulukasvuun edellisestä vuosineljänneksestä vaikuttaa kulujen kausiluonteisuus. OP-bonusten arvonlisäverokäsitteilyä koskevan uuden tulkinnan johdosta palkkiotuotot supistuivat kertaluonteisesti 9 miljoonaa euroa. Kokonaisuudessaan neljännän vuosineljänneksen tulos ennen veroja, 91 miljoonaa euroa, jäi kulujen kasvettua ja tuottojen laskettua selvästi matalammaksi kuin kolmannen vuosineljänneksen tulos 216 miljoonaa euroa. Yhteisöverokannan muutos paransi OP-Pohjola-ryhmän tulosta verojen jälkeen 157 miljoonalla eurolla.

OP-Pohjola-ryhmän pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet	31.12.2013	31.12.2012	Tavoite
Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus	1,90	1,90	1,6
Taloudellisen pääoman tuotto, % (12 kk liukuva)	15,3	14,7	18 %
Tuottojen ja kulujen kasvuero, %-yks. (3 vuoden aikana)	-3,4	-4,2	> 0

Vakavaraisuus, riskiasema ja luottoluokitukset

Vakavaraisuus

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (RaVa) valvonnasta annetun lain mukaan lasketut OP-Pohjola-ryhmän omat varat ylittivät joulukuun lopussa laissa määritellyn vähimmäismäärän 3 359 miljoonalla eurolla (3 112). RaVa-puskuria laskivat Pohjola Pankki Oyj:n maaliskuussa 2013 toteuttama 170 miljoonan euron alemman Tier 2 -lainan takaisinlunastus ja RaVa-pääomavaatimuksen kasvu. RaVa-puskuria kasvatti ryhmän tulos.

Finanssikriisin seurauksena pankkien vakavaraisuussäännökset tiukentuiivat. Muutoksilla pyritään muun muassa parantamaan omien varojen laatua, kasvattamaan pääomapuskureita, vähentämään pääomavaateen sykliisyyttä ja pankkien velkaantuneisuutta sekä asettamaan määrällisiä rajoitteita likviditeettiriskille. Muutokset tulevat voimaan vuosina 2014–2019. Muutosten merkittävimmät vaikutukset OP-Pohjola-ryhmän RaVa-lain mukaiseen vakavaraisuuteen riippuvat tulevien luottolaitosten puskurivaatimusten tasosta ja laskentatavasta. Muutosten vaikutukset Luottolaitoslain mukaiseen vakavaraisuuteen on käyty tarkemmin läpi Pankkitoiminnan vakavaraisuus-osiossa.

Myös vakuutussektorin vakavaraisuussäännökset ovat muuttumassa. Vakuutussektorin Solvenssi II -säännösmuutoksilla pyritään parantamaan vakuutusyhtiöiden omien varojen laatua, parantamaan yhtiöiden omaa riskienhallintaa, lisäämään pääomavaateen riskiperusteisuutta ja yhtenäistämään vakuutussektorin vakavaraisuussäännöksiä Euroopassa. Säännökset ovat vielä osittain keskeneräiset ja ne tulevat voimaan vuoden 2016 alussa. Säännökset tulevat kiristämään pääomavaatimuksia ja toisaalta lisäävät omien varojen määrää, mikä nettona laskee RaVa-vakavaraisuutta. Nykyisen arvion mukaan RaVa-vakavaraisuus kuitenkin säilyy vahvalla tasolla.

Vahinkovakuutustoiminta ja henkivakuutustoiminta kokonaisuudessaan täyttävät OP-Pohjola-ryhmän arvion mukaan Solvenssi II -ehdotuksen mukaisen vakavaraisuuspääomavaatimuksen jo nykyisin.

OP-Pohjola-ryhmän luottolaitostoiminta on siirtymässä EKP:n valvontaan näillä näkymin vuoden 2014 marraskuussa. Osana valvonnan siirtymistä EKP suorittaa OP-Pohjola-ryhmän luottolaitostoiminnan saamista laadun arvioinnin (AQR) ja stressitestin vuoden 2014 aikana.

Riskiasema

OP-Pohjola-ryhmän riskiasema on säilynyt vakaana. Riskinkantokyky on vahva ja riittävä turvaamaan ryhmän liiketoiminnan edellytykset.

Luottoriskiasemassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia Suomen ja euroalueen heikosta taluskehityksestä huolimatta. Pankkitoiminnan luottoriskiasemasta kerrotaan tarkemmin tämän katsauksen segmenttiosuudessa.

Vahinko- ja henkivakuutuksen vakuutusteknisissä riskeissä ei tapahtunut olennaisia muutoksia tilikaudella. Vahinko- ja henkivakuutuksen riskiasemasta kerrotaan tarkemmin tämän katsauksen segmenttiosuudessa.

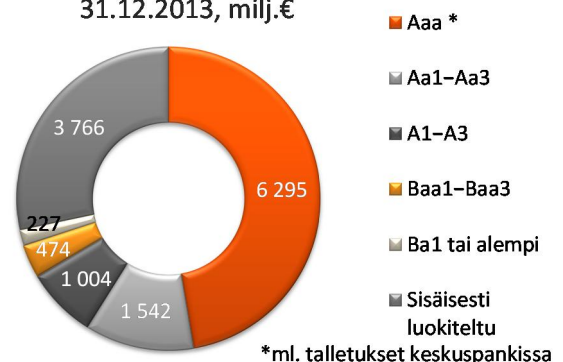
OP-Pohjola-ryhmän rahoitus- ja maksuvalmius on hyvä. Talletusten osuus luottokannasta on säilynyt vakaana tilikauden ajan. OP-Pohjola-ryhmän varainhankinta on toiminut hyvin.

OP-Pohjola-ryhmä turvaa maksuvalmiutensa likviditeettireservillä, joka muodostuu pääasiassa talletuksista keskuspankkiin ja keskuspankkirahoituksen vakuudeksi kelpaavista saamisista. Likviditeettireservi ja muut varautumissuunnitelman mukaiset lisärahoituslähteet riittävät kattamaan vähintään kahden vuoden rahoitustarpeen tilanteessa, jossa tukkuvarainhankinta ei toimi ja talletuskanta supistuisi maltillisesti.

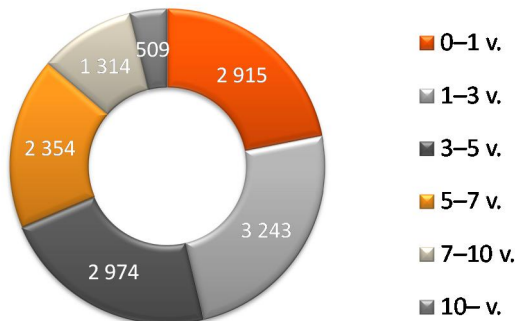
Likviditeettireservi Mrd.e	31.12.2013	31.12.2012	Muutos, %
Talletukset keskuspankissa	2,0	5,6	-64,5
Vakuuskelpoiset saamistodistukset	7,4	5,4	36,6
Vakuuskelpoiset yritysluotot	3,3	3,0	9,9
Yhteensä	12,7	14,0	-9,6
Ei vakuuskelpoiset saamiset	0,7	0,6	8,5
Likviditeettireservi markkina-arvoin	13,3	14,6	-8,8
Vakuuden aliarvostus (Haircut)	-1,0	-0,9	9,4
Likviditeettireservi vakuusarvoin	12,3	13,7	-10,0

Likviditeettireservi sisältää hyvän luottoluokituksen omaavien valtioiden, kuntien, rahoituslaitosten ja yritysten liikkeeseen laskemia saamistodistuksia, arvopaperistettuja saamia ja vakuuskelpoisia luottoja. Likviditeettireserviin kuuluvat saamistodistukset on reservilaskelmassa arvostettu markkinoilta saataviin noteerauksiin.

Likviditeettireserviin luettavien rahoitusvarojen luottoluokitusjakauma 31.12.2013, milj.€

**Likvideettireserviin luettavien
rahoitusvarojen maturiteettijakauma
31.12.2013, milj.€**

OP-Pohjola-ryhmän markkinariskiasema oli tilikaudella asetettujen limiittien puitteissa.

Pankkitoiminnan korkoriski mitattuna yhden prosenttiyksikön koronlaskun vaikutuksena 12 kuukauden korkokatteeseen kasvoi hieman markkinakorkojen nousun vuoksi. Pankkitoiminnan markkinariski on merkitykseltään suurin likvideettireserviin sisältyvissä saamistodistuksissa. Henkivakuutuksen sijoitussalkussa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Kokonaisuutena henkivakuutuksen markkinariskin taso on laskenut vuoden alusta. Vahinkovakuutuksen sijoitussalkun allokaatiojakaumaa ei muutettu merkittävästi.

Sijoitusvarallisuus, Milj. e	31.12.2013	31.12.2012	Muutos
Pohjola Pankki Oyj	10 107	11 866	-1 759
Vahinkovakuutus	3 168	3 078	90
Henkivakuutus	3 545	3 624	-79
Osuuspankit	950	901	49
Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö	396	373	23
Yhteensä	18 166	19 842	-1 676

OP-Pohjola-ryhmän eläkejärjestelyt on hoidettu OP-Eläkekassassa, OP-Eläkesäätiössä ja vakuutusyhtiöissä. Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen keskeiset riskit liittyvät eläkevelvoitteen diskonttokorkotasoon sekä eläkevelvoitteen katteena olevan sijoitusomaisuuden tuottoon. Nykyinen IAS 19 -standardi edellyttää edellä mainittujen erien muutosten kirjaamista muihin laajan tuloksen eriin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Tilikaudella muihin laajan tuloksen eriin kirjattiin etuuspohjaisen nettovelan uudelleen määrittämisestä aiheutuvaa voittoa 19 miljoonaa euroa (-75).

Luottoluokitukset

OP-Pohjola-ryhmän luottoluokitukset 31.12.2013

Luokituslaitos	Lyhyt varain-hankinta	Näkymä	Pitkä varain-hankinta	Näkymä
Fitch	F1	Vakaa	A+	Vakaa
Standard & Poor's	A-1+	Negatiivinen	AA-	Negatiivinen
Moody's	P-1	Vakaa	Aa3	Vakaa

Fitch Ratings antaa luokituksen sekä OP-Pohjola-ryhmälle että Pohjola Pankki Oyj:lle. OP-Pohjola-ryhmän taloudellinen asema vaikuttaa myös pelkästään Pohjolalle annettaviin luottoluokituksiin.

Vuonna 2013 OP-Pohjola-ryhmän tai Pohjolan luottoluokituksissa ja näkymissä ei tapahtunut muutoksia.

Fitch Ratings vahvisti 4.4.2013 ja 20.11.2013 OP-Pohjola-ryhmän ja Pohjola Pankki Oyj:n pitkien luottojen luokituksen A+ ja lyhyiden luottojen luokituksen F1 sekä säilytti näkymät vakaina.

Standard & Poor's vahvisti 31.7.2013 Pohjola Pankki Oyj:n pitkien luottojen luokituksen AA- ja lyhyiden luottojen luokituksen A-1+ sekä säilytti näkymät negatiivisina.

Vuoden 2014 näkymät

Maailmantalous on vahvistumassa, mutta kasvu jää edelleen keskimääräistä hitaammaksi. Euroalueen talous on kääntynyt kasvuun. Viennin vilkastuminen kääntää myös Suomen talouden verkkaiseen kasvuun. Euroopan keskuspankin kasvua tukeva rahapolitiikka jatkuu, mikä pitää korkotason matalana pitkään. Vähittäisestä talouden toipumisesta huolimatta riski orastavan positiivisen kehityksen taantumisesta ja rahoitusmarkkinoiden uusista häiriöistä on edelleen kohtuullisen suuri.

Hitaasti vahvistuvan talouskehityksen myötä finanssialan toimintaympäristö on paranemassa, vaikka historiallisen matala korkotaso rasittaa edelleen pankkien korkokatteita ja heikentää vakuutusyhteisöjen sijoitustuottoja. Toimintaympäristön muutokset ja sääntelyn kiristäminen nostavat entisestään vakavaraisuutta ja kannattavuutta parantavien toimenpiteiden merkitystä.

Ilman toimintaympäristön merkittävää heikentymistä odotetusta OP-Pohjola-ryhmän tuloksen ennen veroja arvioidaan muodostuvan suuremmaksi kuin vuonna 2013. Tuloskehityksen merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät liiketoiminnan kasvuvauhtiin, saamisten arvonalentumisiin sekä sijoitusympäristön muutoksiin.

Kaikki tässä tilinpäätöstiedotteessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat tämän hetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä. Toteutuvat tulokset voivat olla merkittävästi erilaiset.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Pankkien kiristytävä vakavaraisuussäätely on nostamassa lähivuosina merkittävästi vähimmäisvakavaraisuusvaatimuksia. Yleinen vakavaraisuusvaatimuksen nousu on jo näkynyt pankki- ja finanssiryhmien keskimääräisen vakavaraisuuden selvänä kohoamisena.

OP-Pohjola-ryhmän tavoitteena on ylläpitää vahvaa, kilpailuetua ja vakautta luovaa vakavaraisuutta. Toimialaan kohdistuvien vaatimusten kiristymisen johdosta OP-Pohjola-ryhmän aiemmin päättämä 15 prosentin pankkitoiminnan vakavaraisuustavoite ei enää täyttänyt ryhmän vakavaraisuudelleen asettamia tavoitteita. Ryhmän kannalta olennaisten vakavaraisuussäännösten yksityiskohtien selkeydyttyä OP-Pohjola-ryhmän keskusyhteisön hallintoneuvosto ryhmän ylimpänä päättävänä elimenä päätti helmikuun 5. päivänä nostaa ryhmän pankkitoiminnan vakavaraisuustavoitetta. Uusi vakavaraisuustavoite (CET1) on 18 prosenttia. Vakavaraisuustavoite tulee täyttää parhailla mahdollisilla omilla varoilla (CET1) viimeistään vuoden 2016 loppuun mennessä. Säädoskehitykseen liittyvien epävarmuuksien vuoksi ryhmän RaVa-vakavaraisuustavoite pidetään toistaiseksi ennallaan.

Ryhmätason vakavaraisuus muodostuu ryhmään kuuluvien yhteisöjen – erityisesti Pohjola-konsernin ja osuuspankkien – vakavaraisuuksien yhdistelmänä. Tämän vuoksi ryhmätason tavoitteen nostaminen merkitsee käytännössä myös ryhmään kuuluvien yhteisöjen vakavaraisuustavoitteiden nostamista.

Uuden vakavaraisuustavoitteen saavuttaminen ja sen ylläpitäminen edellyttävät jatkossa OP-Pohjola-ryhmältä aiempaa vahvempaa kannattavuutta. Tämän johdosta keskusyhteisön hallintoneuvosto päätti nostaa myös ryhmän kannattavuustavoitetta. Uusi tavoite on 20 prosentin tuotto taloudelliselle pääomalle. Vanha tavoite oli 18 prosenttia. Uusi tavoitetaso edellyttää euromääräisen tuloksen ennen veroja nostamista yli miljardin euron tasolle jo lähivuosien aikana.

OP-Pohjola-ryhmän muihin strategiaan tavoitteisiin ei tehty muutoksia.

OP-Pohjola-ryhmän keskusyhteisö on tänään päättänyt tehdä vapaaehtoisen julkisen ostotarjouksen kaikista Pohjola Pankki Oyj:n liikkeeseen laskemista osakkeista. OP-Pohjola antaa asiasta erillisen pörssitiedotteen

Toiminta ja tulos liiketoimintasegmenteittäin

OP-Pohjola-ryhmän liiketoimintasegmentit ovat Pankkitoiminta, Vahinkovakuutus ja Varallisuudenhoito. Segmentteihin kuulumaton toiminta esitetään ryhmässä "Muu toiminta". Segmenttiraportointi laaditaan noudattaen OP-Pohjola-ryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Liiketoimintasegmenttien tulostiivistelmä

Milj. e	Tuotot	Kulut	Muut erät *)	Tulos ennen veroja 1–12/2013	Tulos ennen veroja 1–12/2012	Muutos, %
Pankkitoiminta	1 706	1 020	-275	411	424	-3,1
Vahinkovakuutus	533	366	0	167	92	81,7
Varallisuudenhoito	272	159	0	113	101	12,1
Muu toiminta	483	471	-2	9	-13	-174,2
Eliminoinnit	-481	-487	0	6	-18	-131,1
Yhteensä	2 512	1 530	-277	705	586	20,4

*) Muissa erissä esitetty palautukset omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille, sekä arvonalentumiset saamisista.

Pankkitoiminta

- Tulos ennen veroja supistui korkokatteen pienenemisen ja pankkiveron johdosta 3 prosenttia 411 miljoonaan euroon (424).
- Pankkivero rasitti segmentin tulosta 44 miljoonaa euroa – kulut ilman pankkiveroa laskivat vertailukaudesta.
- Luotto- ja talletuskannan kasvu ilman rahoitus- ja vakuutuslaitosten luottoja ja talletuksia oli toimialaa nopeampaa.
- Luottoriskiasema oli vakaa – arvonalentumisten määrä pieneni 81 miljoonaan euroon (96).

Pankkitoiminnan avainlukuja

Milj. e	1–12/2013	1–12/2012	Muutos, %
Korkokate	915	970	-5,7
Arvonalentumiset saamisista	81	96	-15,1
Muut tuotot	791	722	9,5
Henkilöstökulut	444	446	-0,4
Muut kulut	576	534	7,8
Palautukset omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille	193	192	0,7
Tulos ennen veroja	411	424	-3,1
Kulu-tuottosuhte, %	59,8	57,9	1,9
Milj. e			
Nostetut asuntoluotot	6 340	7 601	-16,6
Nostetut yritysluotot	7 235	7 375	-1,9
Sijoitusrahastojen nettomerkinnot	1 973	-698	
Välitetyt kiinteistökaupat, kpl	13 540	16 292	-16,9
Mrd. e	31.12.2013	31.12.2012	Muutos, %
Luottokanta			
Asuntoluotot	33,1	31,7	4,6
Yritysten luotot	17,9	17,0	5,0
Muut luotot	17,2	16,4	4,9
Luottokanta yhteensä	68,2	65,1	4,8
Takauskanta	2,9	2,6	9,8
Talletukset			
Käyttely- ja maksuliiketalletukset	26,6	23,7	12,5
Sijoitustalletukset	20,7	21,3	-2,9
Talletukset yhteensä	47,4	45,0	5,2
Markkinaosuus, %*			
Luottokannasta	34,6	34,0	0,6
Talletuskannasta	36,8	36,4	0,4

*) ilman rahoitus- ja vakuutuslaitosten luottoja ja talletuksia

Pankkitoiminnassa kasvu jatkui suhdannetilanteeseen nähden vahvana. Vuoden loppua kohden luottokannan kasvu kuitenkin hidastui taloudellisen epävarmuuden johdosta.

OP-Pohjola-ryhmän talletukset kasvoivat vuodessa 5,2 prosenttia. Pitkään jatkuneen poikkeuksellisen alhaisen korkotason ja määräaikaistalletusten laskeneiden marginaalien johdosta sijoitustalletusten määrä supistui vuodessa 2,9 prosenttia. Talletuskasvun painopiste on siirtynyt maksuliiketalletuksiin, joiden määrä kasvoi vuodessa 12,5 prosenttia.

Luottokanta kasvoi tilikauden aikana 4,8 prosenttia. Nostettujen uusien asuntoluottojen määrä laski 17 prosenttia ja yritysluottojen määrä laski 1,9 prosenttia vertailukauteen verrattuna. Uusien yritysluottojen ja asuntoluottojen marginaalitaso on noussut vuodessa selvästi.

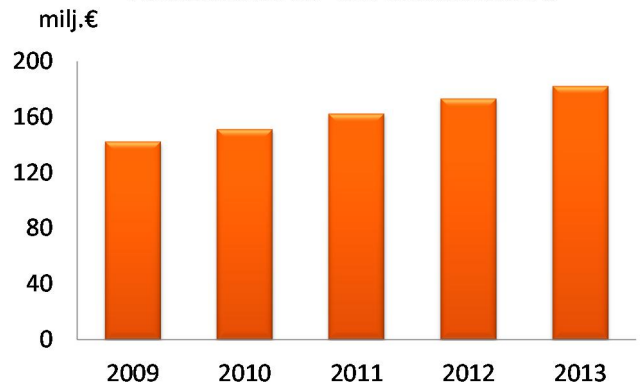
OP-Pohjola-ryhmän markkina-asema on jatkanut vahvistumistaan etenkin asuntoluotoissa, yritysrahoituksessa ja talletuksissa. OP-Pohjola-ryhmän markkinaosuus asuntoluotoissa kasvoi tilikauden aikana 0,9 prosenttiyksikköä ollen joulukuun lopussa 37,8 prosenttia (36,9). Yritysten euroluottojen markkinaosuus kasvoi 0,8 prosenttiyksikköä 36,3 prosenttiin (35,5).

Asuntomarkkinoiden alavire on jatkunut. Ryhmän kiinteistökeskusten välittämien asuntokauppojen määrä laski tilikaudella 17 prosenttia vertailukaudesta.

Osuuspankeilla oli joulukuun lopussa 1,4 miljoonaa omistajajäsentä eli 33 000 enemmän kuin vuotta aiemmin. Osuuspankeilla ja pääkaupunkiseudulla toimivalla Helsingin OP Pankki Oyj:llä oli joulukuun lopussa yhteensä 1,3 miljoonaa OP-bonusasiakasta eli 48 000 enemmän kuin vuotta aiemmin.

Pankkipalveluiden keskittämisestä OP-bonusasiakkaille tammi-joulukuussa kertyneiden bonusten arvo oli yhteensä 182 miljoonaa euroa (173). Bonuksia käytettiin pankkipalveluihin yhteensä 93 miljoonaa euroa (92) ja vahinkovakuutus tuotteiden vakuutusmaksuihin 89 miljoonaa euroa (82).

Palautukset OP-bonusasiakkaille

Tulos ja riskiasema

Pankkitoiminnan tulos ennen veroja oli 411 miljoonaa euroa (424). Palkkiotuottojen ja kaupankäynnin nettotuottojen kasvu kompensoivat matalasta korkotasosta aiheutunutta korkokatteen laskua. Kulut kasvoivat 44 miljoonan euron pankkiveron johdosta 1 020 miljoonaan euroon (980).

Poikkeuksellisen alhainen markkinakorkotaso näkyi korkokatteen supistumisena. Korkokate supistui 5,7 prosenttia 915 miljoonaan euroon (969).

Nettopalkkiotuotot olivat 57 miljoonaa euroa suuremmat kuin vertailukaudesta luotonantoon, maksuliikkeeseen ja varallisuudenhoitoon liittyvien palkkioiden kasvettua.

Kaupankäynnin ja sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä kasvoivat vertailukaudesta 13 miljoonaa euroa eli 10 prosenttia.

Pankkitoiminnan keskeiset riskit ovat luottoriski, markkinariskit ja likviditeettiriski.

Pankkitoiminnan luottoriskiasema säilyi vakaana ja riskitasoltaan maltillisena. Luotto- ja takauskanta kasvoi tammi-joulukuussa 3,3 miljardia euroa 71,1 miljardiin euroon. Saamisten arvonalentumiset säilyivät alhaisella tasolla. Järjestämättömiä ja nollakorkoisia saamia oli suhteessa luotto- ja takauskantaan hieman vähemmän kuin vuotta aiemmin.

OP-Pohjola-ryhmän järjestämättömät ja nollakorkoiset saamiset luotto ja takauskannasta

	31.12.2013		31.12.2012	
	Milj. e	%	Milj. e	%
Järjestämättömät ja nollakorkoiset saamiset, netto	295	0,42	311	0,46
Saamisten arvonalentumiset vuoden alusta, netto	84	0,12	99	0,15

Vakavaraisuus

OP-Pohjola-ryhmän vakavaraisuus on vahva suhteessa lakisääteiseen ja viranomaisen asettamiin vakavaraisuusvaatimuksiin. Lakisääteinen alaraja vakavaraisuussuhteelle on 8 prosenttia. Lisäksi Euroopan pankkiviranomainen (EBA) on asettanut merkittäville eurooppalaisille pankeille 9 prosentin vähimmäisvaatimuksen Core Tier 1 -vakavaraisuudelle.

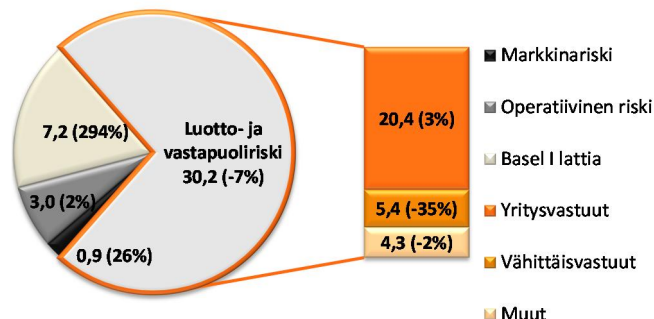

Ryhmän ensisijaiset omat varat olivat tilikauden lopussa 5 902 miljoonaa euroa (5 352). Olennaisimmat omien varojen määrään vaikuttaneet tekijät olivat Pohjola Pankin 170 miljoonan euron alempiin Tier 2 -varoihin luetun lainan takaisinlunastus, pankkitoiminnan tilikauden tulos sekä osingot ja pääomapolautukset ryhmän vakuutusyhteisöiltä.

Ensi- ja toissijaisista omista varoista puoli vähennettävät sijoitukset vakuutusyhtiöihin olivat 2 309 miljoonaa euroa (2 419). Odotettujen tappioiden ja arvonalentumisten alijäämänä omista varoista on vähennetty 358 miljoonaa euroa (498). Toissijaisiin omiin varoihin kohdistuvat vähennykset ylittivät toissijaiset omat varat 382 miljoonalla eurolla (364), joka on vähennetty ensisijaisista omista varoista. Vähennyksen vaikutus Core Tier 1 -suhdelukuun on 0,9 prosenttiyksikköä.

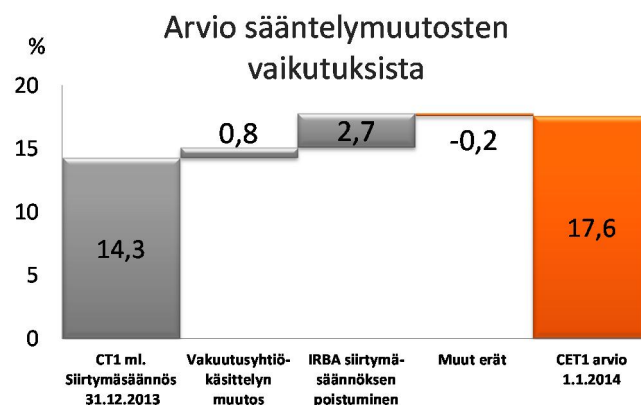
Omien varojen vaade oli tilikauden lopussa 3 307 miljoonaa euroa (3 047), eli 8,5 prosenttia suurempi kuin vertailukaudella. Koko vastuukannan keskimääräinen riskipaino laski vähittäisvastuiden IRBA-mallien päivityksen seurauksena, myös yritysvastuiden keskimääräiset riskipainot laskivat hieman. Omien varojen vaateen kasvu johtui erityisesti IRBA-siirtymäsäännöksestä, joka kasvatti vaadetta 433 miljoonaa euroa. Ilman siirtymäsäännöstä omien varojen vaade oli 2 727 miljoonaa euroa (2 900), eli 6 prosenttia alhaisempi kuin vertailukaudella. Finanssivalvonnan hyväksymä vähittäisvastuiden sisäisten luokittelumallien päivitys pienensi omien varojen vaadetta noin 230 miljoonaa ja nosti vakavaraisuussuhdetta ilman siirtymäsääntöjä noin 1,6 prosenttiyksikköä. Yritysvastuiden päivitetyt mallit arvioidaan otettavan käyttöön Finanssivalvonnan hyväksynnän jälkeen vuoden 2014 aikana. Mallipäivityksen vakavaraisuusvaikutusten arvioidaan olevan positiivisia.

Riskipainotetut erät 31.12.2013, yhteensä 41,3 mrd.€ (muutos vuoden alusta 8,5%)

Uusi luottolaitosdirektiivi ja -asetus (CRD4/CRR) julkaistiin 27.6.2013. Uudet säännökset tulevat voimaan vaiheittain 1.1.2014 alkaen ja ne implementoivat Basel III -standardit EU:ssa vuosina 2014–2019.

OP-Pohjola-ryhmä sai 27.11.2013 Finanssivalvonnalta luvan käsitellä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän sisäiset vakuutusyhtiösijoitukset riskipainotettuina erinä. Lupa on EKP valvontaan siirtymisestä johtuen voimassa määräajan 1.1.–31.12.2014. Vakuutusyhtiösijoituksiin sovellettava menetelmä johtaa noin 280 prosentin riskipainoon. Muita merkittäviä muutoksia ovat IRBA-siirtymäsäännöksen poistuminen riskipainotetuista eristä ja nykyisen lisäosuuspääoman siirtymäsäännös, jonka mukaan 80 prosenttia 31.12.2012 liikkeeseen lasketusta lisäosuuspääomien määrästä on luettavissa ydinpääomiin. Muut riskipainotettuihin eriin vaikuttavat säännösmuutokset ovat vaikutukseltaan vähäisempiä.

Kansallisen lainsäädännön kautta implementoitavat vakavaraisuuden puskurivaatimukset korottavat pääomavaatimuksia, puskurivaatimusten voimaantuloaikataulu on vielä avoin. Tuleva likviditeettisäätely lisää likviditeetin hallinnan kustannuksia. Kannattavuuden merkitys korostuu säännösmuutoksiin valmistauduttaessa.

Uusissa säännöksissä on mukana velkaantumisasetta kuvaava mittari eli vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio). OP-Pohjola-ryhmän pankkitoiminnan vähimmäisomavaraisuusaste on nykytulkintojen mukaan 6,8 prosenttia, joka on yli kaksinkertainen verrattuna kolmen prosentin minimitasoon.

Vahinkovakuutus

- Vahinkovakuutuksen tulos ennen veroja parani 167 miljoonaan euroon (92). Tulos ennen veroja käyvin arvoin oli 150 miljoonaa euroa (283). Eläkevastuiden diskonttokoron lasku heikensi tulosta 38 miljoonaa euroa (52).
- Vakuutusmaksutuotot kasvoivat 11 prosenttia (10).
- Vakuutustekninen kannattavuus parani. Operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 86,9 prosenttia (90,5) ja operatiivinen liikekulusuhde 18,7 prosenttia (21,5).
- Sijoitusten tuotto käyvin arvoin oli 3,5 prosenttia (10,8).
- Etuasiakastalouksien määrä kasvoi tilikaudella 45 600:lla (46 700).

Vahinkovakuutuksen avainlukuja

Milj. e	1–12/2013	1–12/2012	Muutos, %
Vakuutusmaksutuotot	1 249	1 126	10,9
Vakuutuskorvaukset**	809	759	6,6
Sijoitustoiminnan nettotuotot	132	115	14,4
Diskonttauksen purkautuminen ja muut nettotuottoihin luettavat erät	-43	-45	-4,4
Vahinkovakuutuksen nettotuotot	529	438	21,0
Muut nettotuotot	3	20	-82,6
Henkilöstökulut	107	135	-20,9
Muut kulut	260	231	12,3
Tulos ennen veroja	167	92	81,7
Käyvän arvon rahaston muutos, brutto	-17	191	
Tulos käyvin arvoin ennen veroja	150	283	-47,0
Vakuutusmaksutuotot			
Henkilöasiakkaat	630	566	11,2
Yritykset ja yhteisöt	567	513	10,5
Baltia	52	46	12,5
Vakuutusmaksutuotot yhteensä	1 249	1 126	10,9
Vahinkovakuutuksen tunnusluvut, %			
Sijoitusten tuotto käyvin arvoin*, %	3,5	10,8	
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde*, %	86,9	90,5	-3,6
Operatiivinen liikekulusuhde*, %	18,7	21,5	-2,8
Operatiivinen vahinkosuhde*, %	68,2	69,1	-0,9

* Operatiiviset tunnusluvut eivät sisällä laskuperustemuutoksia ja poistoja yrityskaupan yhteydessä syntyneistä aineettomista hyödykkeistä.

** Vakuutuskorvaukset eivät sisällä korvausten hoitokuluja

Vakuutusmaksutuottojen kasvu jatkui vahvana sekä henkilö- että yritysasiakkaissa. Myös Baltiassa vakuutusmaksutuottojen kasvu kääntyi nousuun tilikauden aikana. Vakuutusten myynti henkilö- ja yritysasiakille kasvoi 3 prosenttia vertailukaudesta.

OP-Pohjola-ryhmän markkinaosuus vahinkovakuutuksen maksutulosta vuonna 2012 oli 29,1 prosenttia (28,2). Maksutulon markkinaosuudella mitattuna OP-Pohjola-ryhmä on Suomen suurin vahinkovakuutusryhmä. Markkina-aseman arvioidaan vahvistuneen myös tilikauden aikana.

Etuasiakastalouksia oli vuoden lopussa 615 600 (570 000), joista jo 73 (69) prosenttia on myös keskittänyt pankkiasiointinsa OP-Pohjola-ryhmään. Ryhmän osuuspankkien ja Helsingin OP Pankin asiakkaat käyttivät pankki- ja vakuutusasiointinista kertyviä OP-bonusia 1 783 000 vakuutuslaskuun (1 629 000), joista 253 000 laskua (251 000) maksettiin kokonaan bonuksilla. Bonuksilla maksettujen vakuutusmaksujen määrä oli 89 miljoonaa euroa (82). Etuasiakastalouksien määrä kasvoi vuoden alusta 45 600 taloudella (46 700).

Tulos ja riskiasema

Tulos ennen veroja parani 167 miljoonaan euroon (92) vahvan vakuutusteknisen tuloksen ja hyvän sijoitustoiminnan tuloksen myötä. Eläkevastuiden diskonttokorkoa alennettiin 3,0 prosentista 2,8 prosenttiin, mikä kasvatti korvauskuluja 38 miljoonalla eurolla (52).

Vakuutustekninen kannattavuus oli vertailukautta parempi. Operatiivinen yhdistetty kulusuhde vahvistui vertailukauteen verrattuna ja oli 86,9 prosenttia (90,5). Vakuutustekninen kannattavuus parani maksutuottojen vahvan kasvun ja liikekulujen laskun seurauksena. Henkilöasiakassegmentin kannattavuus parani eniten.

Korvauskulujen kasvu, pois lukien eläkevastuiden diskonttokoron laskun vaikutus, oli 9 prosenttia eli vakuutusmaksutuottojen kasvua hitaampaa. Uusista suurvahingoista aiheutuva korvausmeno oli vertailukautta hieman suurempi. Vuonna 2013 kirjattiin 205 uutta (173) suurta tai keskisuurta vahinkoa, joiden omalla vastuulla oleva korvausmeno oli yhteensä 138 miljoonaa euroa (125). Tähän luokkaan kuuluvat yli 0,3 miljoonan euron vahingot.

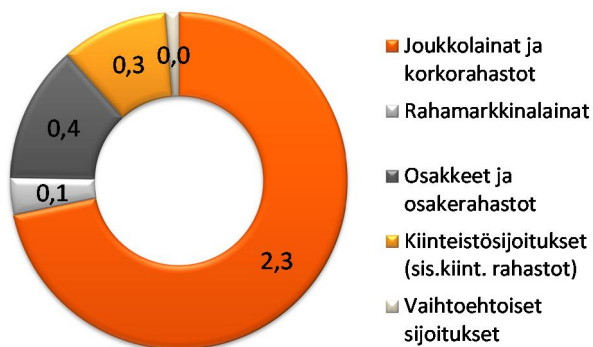
Muutokset aiempina vuosina tapahtuneisiin vahinkoihin paransivat vakuutusteknistä katetta 10 miljoonaa euroa (27). Riskisuhde ilman korvausten välillisiä hoitokuluja oli 61,7 prosenttia (62,8).

Liikekulut laskivat 3 prosenttia ja operatiivinen liikekulusuhde parani 18,7 prosenttiin (21,5). Viime vuonna aloitettu tehostamisohjelma laski kustannuksia, mikä tuottojen vahvan kasvun kanssa paransi tehokkuutta. Operatiivinen toimintakulusuhde, joka sisältää myös korvausten välilliset hoitokulut, oli 25,2 prosenttia (27,8).

Sijoitustuotot käyvin arvoon jäivät vertailukautta alhaisemmiksi epäsuotuisamman korkokehityksen vuoksi. Sijoitusten tuotto käyvin arvoon oli 3,5 prosenttia (10,8). Tulokseen kirjatut sijoitusten nettotuotot olivat 132 miljoonaa euroa (115). Tulokseen kirjattiin arvonalennuksia 10 miljoonaa euroa (13). Tuotot käyvin arvoon olivat 115 miljoonaa euroa (306).

Vahinkovakuutuksen sijoituskanta oli joulukuun lopussa 3 219 miljoonaa euroa (3 149). Korkosalkun luottoluokitusjakauma oli hyvä, investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus oli 91 prosenttia (92) ja 74 prosenttia (73) sijoituksista oli vähintään A- luokitetuissa saamisissa. Korkosalkun jäljellä oleva keskimääräinen juoksuaika oli 4,4 vuotta (4,2) ja duraatio 3,7 vuotta (4,2).

Sijoitusomaisuus 3,2 mrd. €, 31.12.2013

Vahinkovakuutuksen keskeiset riskit ovat vahinkokehitykseen liittyvät vakuutustekniset riskit, vakuutusvelan katteena olevien sijoitussalkkujen markkinariskit ja vakuutusvelan diskonttaamisessa käytetyn diskonttoron taso.

Vahinkovakuutuksen riskiasemaa paransi eläkevastuiden diskonttoron alentaminen. Sijoitussalkun riskiasemassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Vahinkovakuutuksen vakavaraisuuspääoma oli joulukuun lopussa 913 miljoonaa euroa (914). Vakavaraisuuspääoma suhteessa vakuutusmaksutuottoihin (vastuunkantokyky) oli 73 prosenttia (81). Tasoitusmäärä laski 248 miljoonaan euroon (273).

Varallisuudenhoito

- Tulos ennen veroja kasvoi 113 miljoonaan euroon (101); tulos käyvin arvoon oli 96 miljoonaa euroa (315).
- Henkivakuutuksen sijoitusten tuotto käyvin arvoon oli 3,5 prosenttia (9,1).
- OP-Pohjola-ryhmän hallinnoitavan varallisuuden määrä oli joulukuun lopussa 52,0 miljardia euroa (45,1).
- OP-Pohjola-ryhmän sijoitusrahastojen markkinaosuus vahvistui vuodenvaihteesta 1,2 prosenttiyksikköä 19,2 prosenttiin.
- Sijoitussidonnaiset vakuutussäästöt kasvoivat vuodessa 17 prosenttia ja niiden osuus säästöistä nousi 67 prosenttiin.

Varallisuudenhoidon avainlukuja

Milj. e	1–12/2013	1–12/2012	Muutos, %
Henkivakuutuksen korko- ja riskiliikkeen nettotuotot	50	19	162,2
Nettopalkkiotuotot			
Rahastoista ja omaisuudenhoidosta	103	102	0,9
Henkivakuutuksesta	131	98	32,8
Kulut	-34	-28	23,1
Nettopalkkiotuotot yhteensä	199	172	15,6
Muut tuotot	22	45	-50,6
Henkilöstökulut	24	32	-24,6
Muut kulut	135	104	29,9
Tulos ennen veroja	113	101	12,1
Käyvän arvon rahaston muutos, brutto	-17	214	
Tulos käyvin arvoon ennen veroja	96	315	-69,6
Mrd. e	31.12.2013	31.12.2012	Muutos, %
Vakuutussäästöt	9,4	8,6	9,0
Hallinnoitavat varat (brutto)			
Sijoitusrahastot	14,4	11,9	20,4
Instituutioasiakkaat	20,9	19,5	7,3
Private Banking	10,5	8,3	26,2
Sijoitussidonnaiset vakuutussäästöt	6,3	5,3	17,0
Hallinnoitavat varat (brutto) yhteensä	52,0	45,1	15,5
Markkinaosuus, %			
Vakuutussäästöistä	24,6	25,0	-0,5
Sijoitussidonnaisista vakuutussäästöistä	29,1	31,8	-2,7
Sijoitusrahastojen pääomista	19,2	18,0	1,2

OP-Pohjola-ryhmän hallinnoitavan varallisuuden määrä oli 52,0 miljardia euroa (45,1). Hallinnoitava varallisuus sisältää 12,1 miljardia euroa OP-Pohjola-ryhmään kuuluvien yritysten varoja.

Vakuutussäästämisessä strategisena tavoitteena on sijoitussidonnaisten vakuutussäästöjen kasvattaminen. Sijoitussidonnaiset säästöt kasvoivat vuoden alusta 17 prosenttia 6,3 miljardiin euroon. Sijoitussidonnaisten vakuutussäästöjen osuus vakuutussäästöistä kasvoi 67 prosenttiin (62).

OP-Pohjola-ryhmän hallinnoimien sijoitusrahastojen pääoma kasvoi tilikaudella 20,4 prosenttia 14,4 miljardiin euroon (11,9). Nettomerkinnät OP-Pohjola-ryhmän sijoitusrahastoihin olivat noin 2,0 miljardia euroa (-0,7).

Tulos ja riskiasema

Tulos ennen veroja kasvoi vertailukaudesta 113 miljoonaan euroon (101). Tulos käyvän arvon rahaston muutoksen jälkeen oli 96 miljoonaa euroa (315).

Nettopalkkiotuotot kasvoivat 16 prosenttia ja olivat 199 miljoonaa euroa (172). Aurum Sijoitusvakuutus Oy:n osuus kasvusta oli 11 prosenttiyksikköä. Sijoitustoiminnan tuotot ilman vakuutusvelan korkoriskiä suojaavien johdannaisten arvostustulosta oli 149 miljoonaa euroa (119).

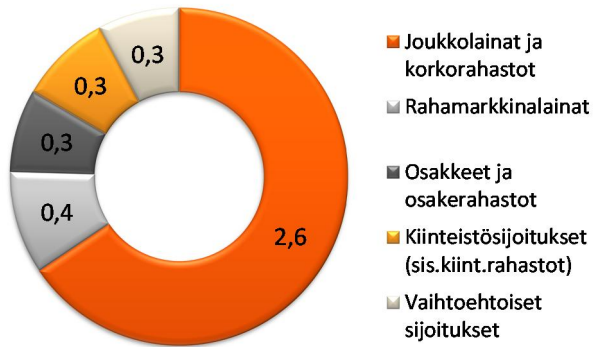
Tilikaudella varauduttiin matalan korkotason jatkumiseen laskemalla diskonttokorko alle 2,5 prosentin kesäkuun 2014 loppuun saakka. Yhteensä korkotäydennyksiä oli tilikauden lopussa 128 miljoonaa euroa (191).

Kulut kasvoivat 23 miljoonaa euroa vertailukauteen verrattuna. Kulukasvusta 13 miljoonaa euroa liittyy Aurum Sijoitusvakuutus Oy:n hankintaan ja 8 miljoonaa euroa henkivakuutuksen myyntipalkkioiden kasvuun. Henkivakuutuksen liikekustannussuhde, joka sisältää kaikki liikekulujen kattamiseen tarkoitetut tuotot ja josta on poistettu myyntikanavien palkkiot, oli 34,1 prosenttia (36,3).

Henkivakuutuksen sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoon, ilman vakuutusvelan korkoriskiä suojaavien johdannaisten tuottoa, oli 3,5 prosenttia (9,1).

Henkivakuutuksen sijoitusomaisuus ilman sijoitussidonnaisen vakuutuksen katteena olevaa omaisuutta oli 3,9 miljardia euroa (4,2) jakautuen seuraavasti:

Henkivakuutuksen sijoitusomaisuus 3,9 mrd. €, 31.12.2013

Henkivakuutuksen toimintapääoma oli 664 miljoonaa euroa, mikä oli kolminkertainen suhteessa toimintapääoman vähimmäismäärään. Vakavaraisuusaste, eli vakavaraisuuspääoman suhde painotettuun vakuutusvelkaan, oli 14,0 prosenttia (16,8).

Investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus korkosalkusta oli 90 prosenttia (90). Tilikauden lopussa korkosijoitusten modifioitu duraatio oli 2,4 (3,2).

Henkivakuutuksen keskeisimmät riskit ovat sijoitusomaisuuden markkinariskit sekä vakuutusvelan diskonttauksessa käytetty korkotas. Henkivakuutuksen vakuutusteknisistä riskeistä suurin riski on ihmisten elinajanodotteen kasvu. Vuoden 2013 aikana henkivakuutuksen markkinariskin tasoa on laskettu ja vakuutusvelan korkoriskin suojaamista on lisätty.

Muu toiminta

Muun toiminnan avainlukuja

Milj. e	1–12/2013	1–12/2012	Muutos, %
Korkokate	10	24	-57,4
Kaupankäynnin nettotuotot	-11	1	
Sijoitustoiminnan nettotuotot	41	7	510,2
Muut tuotot	443	409	8,3
Kulut	471	451	4,6
Arvon alentumiset saamisista	2	3	-24,3
Tulos ennen veroja	9	-13	-174,2

Mrd. e	31.12.2013	31.12.2012	Muutos, %
Saamiset luottolaitoksilta	9,5	8,5	11,4
Sijoitusomaisuus	8,4	6,5	30,4
Velat luottolaitoksille	4,5	4,9	-11,5
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	16,7	14,4	16,3

Muun toiminnan tulos ennen veroja oli 9 miljoonaa euroa (-13).

Korkokate supistui 10 miljoonaan euroon (24) likviditeettireserviin tilikauden aikana tehtyjen rakenteellisten muutosten johdosta. Sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat 41 miljoonaan euroon (7). Tilikauden myyntivoitot paransivat sijoitustoiminnan nettotuottoja 15 miljoonalla eurolla (-4). Osinkotuotot olivat 27 miljoonaa euroa (20). Muut tuotot ovat merkittävältä osin ryhmän sisäisiä palveluveloituksia, jotka esitetään liiketoimintasegmenttien kuluina. Muun toiminnan kuluista 178 miljoonaa (151) euroa oli henkilöstökuluja ja 136 miljoonaa euroa ict-kuluja (127).

Muun toiminnan keskeiset riskit ovat likviditeettireservin luotto- ja markkinariskit sekä likviditeettiriskit.

OP-Pohjola-ryhmän rakenteessa tapahtuneet muutokset

OP-Pohjola-ryhmän tilinpäätökseen yhdistellään 183 osuuspankkia (196), OP-Pohjola keskusyhteisökonserni ja Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö.

Forssan Seudun Osuuspankki, Somerniemen Osuuspankki ja Someron Osuuspankki ovat sulautuneet Salon Osuuspankkiin 31.8.2013, jonka toiminimi on sulautumisen yhteydessä muuttunut Lounaismaan Osuuspankiksi.

Keikyän Osuuspankki on sulautunut Satakunnan Osuuspankkiin 30.9.2013.

Uukuniemen Osuuspankki on sulautunut Kesälahden Osuuspankkiin 30.9.2013.

Ähtärin Osuuspankki on sulautunut Etelä-Pohjanmaan Osuuspankkiin 30.9.2013.

Sideby Andelsbank ja Övermark Andelsbank ovat sulautuneet Korsnäs Andelsbank -nimiseen osuuspankkiin 30.9.2013.

Ikaalisten Osuuspankki ja Karvian Osuuspankki ovat sulautuneet 31.12.2013 Parkanon Osuuspankkiin, jonka

toiminimi on sulautumisen yhteydessä muuttunut Satapirkan Osuuspankiksi.

Hauhon Osuuspankki, Hämeenlinnan Seudun Osuuspankki ja Lopen Osuuspankki ovat sulautuneet 31.12.2013 Riihimäen Seudun Osuuspankkiin, jonka toiminimi on sulautumisen yhteydessä muuttunut Etelä-Hämeen Osuuspankiksi.

Koillis-Savon Seudun Osuuspankki on päättänyt sulautua Pohjois-Savon Osuuspankkiin. Sulautumisen suunniteltu täytäntöönpanopäivä on 28.2.2014.

Juuan Osuuspankki on päättänyt sulautua Joensuun Seudun Osuuspankkiin, jonka toiminimi sulautumisen yhteydessä muuttuu Pohjois-Karjalan Osuuspankiksi. Sulautumisen suunniteltu täytäntöönpanopäivä on 31.3.2014.

OP IT-hankinta Oy on sulautunut OP-Palvelut Oy:öön 31.10.2013.

OP-Pohjola-ryhmän täysin omistama Omasairaala Oy aloitti toimintansa vuoden 2013 alussa.

OP-Kotipankki Oyj:n nimi on muutettu 1.1.2014 OP-Korttityhtiö Oyj:ksi.

Henkilöstö ja palkitseminen

OP-Pohjola-ryhmän palveluksessa oli tilikauden lopussa 11 983 henkilöä (13 290). Henkilöstöä oli keskimäärin 12 587 (13 411). Henkilöstön vähennys liittyi OP-Pohjola-keskusyhteisökonsernin tehostamisohjelmaan ja ICT-palveluiden toimintamallin muutokseen.

Tilikauden aikana OP-Pohjola-ryhmän palveluksesta siirtyi eläkkeelle 321 henkilöä (311). Eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli 61,6 vuotta (61,5).

OP-Pohjola-ryhmän muuttuva palkitseminen jakautuu lyhyen aikavälin yrityskohtaiseen palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen.

OP-Pohjola-ryhmän ryhmätasoinen pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä muodostuu johdolle tarkoitettusta kannustinjärjestelmästä sekä muulle henkilöstölle tarkoitettusta henkilöstörahasosta.

Johdon kannustinjärjestelmä koostuu kolmen vuoden ansaintajaksista, joista ensimmäinen oli 2011–2013. Kannustinjärjestelmään kuuluvat henkilöt voivat saada tietyn määrän Pohjola Pankki Oyj:n A-sarjan osakkeita, mikäli kyseiselle ansaintajaksolle asetetut, OP-Pohjola-ryhmän strategiaan perustuvat tavoitteet saavutetaan. Järjestelmän mukainen palkkio maksetaan henkilölle osakkeiden ja rahan yhdistelmänä kolmessa erässä vuosina 2015–2017 ansaintajakson päätyttyä edellyttäen, että ryhmän vakavaraisuus ylittää sisäiset vähimmäisvaatimukset maksuhetkellä. Palkkion maksamiseen liittyy työ- tai toimisuhteen voimassaoloa koskevia ehtoja.

OP-Pohjola osk:n hallinto

OP-Pohjola-ryhmän keskusyhteisön (OP-Pohjola osk) varsinainen osuuskunnan kokous pidettiin 22.3.2013. Hallintoneuvostoon valittiin vuonna 2016 päättyväksi kaudeksi erovuorossa olleista jäsenistä uudelleen tuoteryhmäjohtaja Ola Eklund, suunnittelija Hannu Simi ja lehtori Mervi Väisänen. Uusina jäseninä hallintoneuvostoon valittiin hallituksen puheenjohtaja Leif Enberg, hallituksen puheenjohtaja Kalevi Korhonen ja vientikoordinaattori Kaija Tölli. Hallintoneuvostosta eroa pyytäneen professori Jarmo Partasen tilalle jäljellä olevaksi kaudeksi 2013–2015 valittiin toimitusjohtaja Jari Himanen. Lisäksi hallintoneuvostoon valittiin toimikaudeksi 2013–2015 uutena jäsenenä lehtori Ulla Järvi.

Hallintoneuvostossa on kaikkiaan 33 jäsentä. Hallintoneuvosto valitsi järjestäytymiskokouksessaan puheenjohtajakseen professori Jaakko Pehkosen. Varapuheenjohtajiksi valittiin lehtori Mervi Väisänen ja toimitusjohtaja Vesa Lehikoinen.

OP-Pohjola-ryhmän tehostamisohjelma

OP-Pohjola-ryhmä sai vuoden 2012 lopussa päätökseen keskusyhteisökonsernin tehostamisohjelmaan liittyneen yt-prosessin, jonka seurauksena yhteensä 561 työsuhdetta päättyi ja 150 henkilön tehtävät ulkoistettiin.

Tehostamisohjelman tavoitteeksi on asetettu yhteensä 150 miljoonan euron vuotuiset kustannussäästöt vuoden 2015 loppuun mennessä. Tehostamisohjelmassa keskusyhteisökonsernille ja osuuspankeille suunnattujen palveluiden tuotanto keskitettiin merkittävästi uudistuvaan OP-Palveluihin. Henkilöstövähennykset tuovat noin kolmasosan tavoitteiksi asetetuista kokonaissäästöistä.

Vuoden 2013 loppuun mennessä toteutetuilla toimenpiteillä on saavutettu noin 116 miljoonan euron vuosisäästöt. Tästä henkilöstösidonnaisten kulujen osuus on 55 miljoonaa euroa.

OP-Pohjola-ryhmän tehostamisohjelma sai jatkoa syksyllä 2013, kun ICT-palveluiden toimintamallia uudistettiin ulkoistamalla osa sovelluskehityksestä ja -ylläpidosta Accenturelle ja CGI:lle. Järjestelyssä siirtyi Accenturen ja CGI:n kanssa perustettuihin yrityksiin yhteensä 460 henkilöä 1.11.2013 alkaen. Ulkoistuksella tavoitellaan siirtymäajan

jälkeen yli 20 miljoonan euron vuotuisia säästöjä OP-Pohjola-ryhmässä

Investoinnit ja palvelukehittäminen

OP-Pohjola osk tytäryhtiöineen vastaa OP-Pohjola-ryhmän palvelutoiminnan kehittämisestä. Palvelutoiminnan kehittämiseen liittyvistä kustannuksista merkittävä osa muodostuu ict-investoinneista ja niihin liittyvistä määrittelyistä.

Keskusyhteisökonsernin kehittämiskustannukset olivat tammi–joulukuussa 108 miljoonaa euroa (121). Nämä sisältävät lisenssimaksut, ostetut palvelut sekä keskusyhteisökonsernin oman henkilöstön palkkakustannuksia.

Taseeseen aktivoituja ict-investointeja oli tilikaudella 103 miljoonaa euroa (94). Tilikauden investoinneista 85 miljoonaa euroa (66) kohdistui pankkitoimintaan, 12 miljoonaa euroa (20) vahinkovakuutukseen ja 6 miljoonaa euroa (8) varallisuudenhoitoon.

OP-Pohjola-ryhmä aloitti vuonna 2012 Vallila korttelin toimitilojen uudelleenrakentamisen. Hanke valmistuu kesään 2015 mennessä. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat lähes 250 miljoonaa euroa. Tilikauden loppuun mennessä toteutuneet kustannukset olivat yhteensä noin 80 miljoonaa euroa.

OP-Pohjola-ryhmän tuloslaskelma

Milj. e	Liite	1–12/2013	1–12/2012	Muutos, %
Korkotuotot		2 512	3 174	-21
Korkokulut		1 599	2 171	-26
Korkokate ennen arvonalentumisia	4	913	1 002	-9
Saamisten arvonalentumiset	5	84	99	-15
Korkokate arvonalentumisten jälkeen		830	903	-8
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	6	524	433	21
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	7	175	108	62
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	8	625	584	7
Kaupankäynnin nettotuotot	9	114	81	41
Sijoitustoiminnan nettotuotot	10	66	52	27
Liiketoiminnan muut tuotot	11	95	109	-12
Nettotuotot yhteensä		2 429	2 270	7
Henkilöstökulut		753	764	-2
Muut hallintokulut		373	378	-1
Liiketoiminnan muut kulut		404	352	15
Kulut yhteensä		1 530	1 494	2
Palautukset omistajajäsenille		193	192	1
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		0	2	
Kauden tulos ennen veroja		705	586	20
Tuloverot		32	115	-72
Kauden tulos		673	471	43
Jakautuminen, milj. e				
Omistajien osuus tilikauden tuloksesta		672	470	43
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta		0	1	
Yhteensä		673	471	43

OP-Pohjola-ryhmän laaja tuloslaskelma

Milj. e	1–12/2013	1–12/2012	Muutos, %
Kauden tulos	673	471	43
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)	19	-75	
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Käyvän arvon rahaston muutos			
Käypään arvoon arvostamisesta	-13	648	
Rahavirran suojauksesta	-30	50	
Muuntoerot	0	0	
Tuloverot			
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)	26	-18	
Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Käypään arvoon arvostamisesta	-20	158	
Rahavirran suojauksesta	-9	12	
Kauden laaja tulos	651	942	-31
Jakautuminen, milj. e			
Omistajien osuus tilikauden tuloksesta	651	941	-31
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta	0	1	
Yhteensä	651	942	-31

OP-Pohjola-ryhmän tase

Milj. e	Liite	31.12.2013	31.12.2012	Muutos, %
Käteiset varat		2 172	5 784	-62
Saamiset luottolaitoksilta		848	840	1
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		537	358	50
Johdannaissopimukset		3 423	4 436	-23
Saamiset asiakkailta		68 255	65 161	5
Vahinkovakuutustoiminnan varat	14	3 497	3 492	0
Henkivakuutustoiminnan varat	15	9 880	9 173	8
Sijoitusomaisuus		8 613	6 596	31
Sijoitukset osakkuusyrityksissä		40	39	2
Aineettomat hyödykkeet		1 338	1 320	1
Aineelliset hyödykkeet		760	710	7
Muut varat		1 548	1 745	-11
Verosaamiset		72	115	-38
Varat yhteensä		100 981	99 769	1
Velat luottolaitoksille		1 032	1 965	-47
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat		4	3	29
Johdannaissopimukset		3 157	4 162	-24
Velat asiakkaille		50 175	49 650	1
Vahinkovakuutustoiminnan velat	16	2 746	2 598	6
Henkivakuutustoiminnan velat	17	9 771	8 970	9
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	18	21 428	19 270	11
Varaukset ja muut velat		2 680	3 291	-19
Verovelat		807	990	-18
Osuuspääoma		606	622	-3
Velat, joilla on huonompi etuoikeus		860	1 114	-23
Velat yhteensä		93 265	92 635	1
Oma pääoma				
OP-Pohjola-ryhmän omistajien osuus				
Osake- ja osuuspääoma		339	336	1
Käyvän arvon rahasto	19	325	339	-4
Muut rahastot		2 739	2 683	2
Kertyneet voittovarot		4 277	3 752	14
Määräysvallattomien osuus		36	24	
Oma pääoma yhteensä		7 717	7 134	8
Velat ja oma pääoma yhteensä		100 981	99 769	1

OP-Pohjola-ryhmän oman pääoman muutoslaskelma

Käyvän arvon rahasto

Milj. e	Osake- ja osuus- pääoma	Käypään arvoon arvostamisesta	Rahavirran suojauksesta	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2012	333	-198	10	2 621	3 474	3	6 242
Tilikauden laaja tulos	-	489	38	-	414	1	942
Kauden tulos	-	-	-	-	470	1	471
Muut laajan tuloksen erät	-	489	38	-	-56	-	471
Osuuspääoman lisäys	4	-	-	-	-	-	4
Rahastosiirot	-	-	-	61	-61	-	-
Voitonjako	-	-	-	-	-62	-	-62
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	0	-	0
Muut	-1	-	-	1	-13	21	8
Oma pääoma 31.12.2012	336	291	48	2 682	3 752	24	7 134

Käyvän arvon rahasto

Milj. e	Osake- ja osuus- pääoma	Käypään arvoon arvostamisesta	Rahavirran suojauksesta	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2013	336	291	48	2 682	3 752	24	7 134
Tilikauden laaja tulos	-	7	-21	-	665	0	651
Kauden tulos	-	-	-	-	672	0	672
Muut laajan tuloksen erät	-	7	-21	-	-7	-	-21
Osuuspääoman lisäys	4	-	-	-	-	-	4
Rahastosiirot	-	-	-	40	-40	-	-
Voitonjako	-	-	-	-	-69	-	-69
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-1	-	-1
Muut	-1	-	-	17	-31	11	-3
Oma pääoma 31.12.2013	339	298	27	2 739	4 277	36	7 717

OP-Pohjola-ryhmän rahavirtalaskelma

Milj. e	1–12/2013	1–12/2012
Liiketoiminnan rahavirta		
Kauden tulos	673	471
Oikaisut kauden tulokseen	710	874
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-5 833	-3 139
Saamiset luottolaitoksilta	215	262
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	-326	172
Johdannaissopimukset	26	30
Saamiset asiakkailta	-3 217	-4 941
Vahinkovakuutustoiminnan varat	-65	-205
Henkivakuutustoiminnan varat	-412	-252
Sijoitusomaisuus	-2 310	1 754
Muut varat	257	41
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-944	4 081
Velat luottolaitoksille	-913	153
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	1	2
Johdannaissopimukset	-18	-21
Velat asiakkaille	525	3 676
Vahinkovakuutustoiminnan velat	48	10
Henkivakuutustoiminnan velat	189	22
Varaukset ja muut velat	-776	240
Maksetut tuloverot	-172	-99
Saadut osingot	105	118
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-5 461	2 306
Investointien rahavirta		
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen lisäykset	-4	-49
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen vähennykset	135	334
Tytäryritysten hankinnat hankintahetken rahavaroilla vähennettynä	-5	-76
Tytäryritysten myynnit myyntihetken rahavaroilla vähennettynä	0	4
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-206	-194
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	17	9
B. Investointien rahavirta yhteensä	-63	28
Rahoituksen rahavirrat		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	-	500
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-234	-313
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	24 466	24 457
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	-22 003	-25 484
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	183	221
Osuus- ja osakepääoma, vähennykset	-195	-219
Maksetut osingot ja osuuspääoman korot	-81	-78
Palautukset omistajajäsenille	-7	-12
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	2 129	-927
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	-3 396	1 407
Rahavarat tilikauden alussa	5 872	4 465
Rahavarat tilikauden lopussa	2 476	5 872
Saadut korot	2 533	3 634
Maksetut korot	-1 694	-2 277
Rahavarat		
Käteiset varat*	2 179	5 798
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	297	74
Yhteensä	2 476	5 872

*Josta vahinkovakuutustoiminnan käteisiä varoja 4 miljoonaa euroa (10) ja henkivakuutustoiminnan käteisiä varoja 3 miljoonaa euroa (3).

Liitetiedot

Liite 1. Laatomisperiaatteet

Tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2013 on laadittu IAS 34-standardin (Osavuositarkastukset) mukaisesti.

Tilinpäätöstiedotteen laatimisessa on sovellettu olennaisilta osin samoja laatimisperiaatteita kuin vuosittain päätöksessä 2012 lukuun ottamatta alla mainittuja muutoksia.

Tilinpäätöstiedote on tilintarkastamaton. Kaikki tilinpäätöstiedotteen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluovusta.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteen muutos

IAS 19 Työsuhde-etuudet

OP-Pohjola-ryhmä soveltaa 1.1.2013 alkaen muutettua IAS 19 Työsuhde-etuudet –standardia. Uudistettu standardi poistaa option käyttää ns. putkimenetelmää vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden kirjaamisessa sekä muuttaa etuusperiaisten eläkekulujen nettokorkotuoton laskentaa. Uudistetun standardin mukaan nettokorkotuoton laskennassa käytettävä eläkevarojen odotettu tuotto lasketaan eläkevelvoitteen diskonttauskoron määräisenä.

Laatimisperiaatteen muutoksen vaikutus vertailukauden ja tilikauden 2012 henkilöstökuluihin sekä muihin laajan tuloksen eriin on esitetty alla olevassa taulukossa. Putkimenetelmän käytöstä OP-Pohjola-ryhmä luopui vapaaehtoisesti vuoden 2012 alusta alkaen.

Milj. e	Vanha laatimis- periaate	Uusi laatimis- periaate	Laatimis- periaatteen muutoksen vaikutus
Tuloslaskelma 2012			
Henkilöstökulut	749	764	16
Tuloverot	119	115	-4
Laaja tuloslaskelma 2012			
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)	-90	-75	16
Tuloverot etuusperiaisten eläkejärjestelyjen uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)	-22	-18	4

Muut muutokset

Seuraavia vuoden 2012 tilinpäätöksessä esitettyjä laatimisperiaatteita on muutettu vuoden 2013 alusta lähtien:

1.5 Rahoitusinstrumentit

1.5.4 Rahoitusinstrumenttien luokittelu ja kirjaaminen taseessa

Rahoitusvarojen ja -velkojen vähentäminen toisistaan

Rahoitusvaroja ja -velkoja ei netoteta, jollei niiden kuittaamiseen ole lakisääteistä oikeutta ja jollei kuittausta aiota käyttää. Kuittausoikeutta käytetään keskusvastapuoliselvityksessä oleviin OTC- korkojohdannaisiin. Keskusvastapuolena toimii London Clearing House.

1.5.7 Johdannaispimukset

Keskusvastapuoliselvityksessä olevien OTC-korkojohdannaisten käyvät arvot selvitetään päivittäin käteissuorituksella. Taseessa nämä selvitetty johdannaiset näkyvät nettona käteisvarojen muutoksena.

Muut johdannaiset esitetään bruttoperiaatteella, jolloin positiiviset arvonmuutokset esitetään Johdannaisvaroina ja negatiiviset arvonmuutokset Johdannaisvelkoina.

Liite 2. OP-Pohjola-ryhmän tunnusluvut ja niiden laskentakaavat

	1–12/2013	1–12/2012	
Oman pääoman tuotto (ROE), %	9,1	7,0	
Oman pääoman tuotto käyvin arvoin,%	8,8	14,1	
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,67	0,49	
Kulujen osuus tuotoista, %	61	63	
Henkilöstö keskimäärin	12 587	13 411	
josta kokoaikaisia	11 662	12 393	
josta osa-aikaisia	925	1 018	
Oman pääoman tuotto (ROE), %	<u>Tilikauden tulos</u>		x 100
	Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)		
Oman pääoman tuotto käyvin arvoin, %	<u>Tilikauden laaja tulos</u>		x 100
	Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)		
Koko pääoman tuotto (ROA), %	<u>Kauden tulos</u>		x 100
	Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)		
Omavaraisuusaste, %	<u>Oma pääoma</u>		x 100
	Taseen loppusumma		
Kulujen osuus tuotoista, %	<u>Henkilöstökulut + muut hallintokulut + liiketoiminnan muut kulut</u>		x 100
	Korkokate + vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot + henkivakuutustoiminnan nettotuotot + palkkiotuotot ja -kulut, netto + kaupankäynnin nettotuotot + sijoitustoiminnan nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot + osuus osakkuusyritysten tuloksesta		
Core Tier 1, %	<u>Ensisijaiset omat varat yhteensä pl. pääomalainat ja pääomalainoilla katettava toissijaisten omien varojen alijäämä</u>		x 8
	Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä		
Ydinpääoma (CET1)*, %	<u>Ydinpääoma (CET1)</u>		x 100
	Kokonaisriski		
* Ydinpääoma (CET1) EU:n asetuksen 575/2103 artiklan 26 ja kokonaisriski artiklan 92 mukaisesti määriteltynä			
Vakavaraisuussuhde ensisijaisilla omilla varoilla, %	<u>Ensisijaiset omat varat yhteensä</u>		x 8
	Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä		
Vakavaraisuussuhde, %	<u>Omat varat yhteensä</u>		x 8
	Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä		
Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuussuhde	<u>Ryhmittymän omat varat yhteensä</u>		
	Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä		
Taloudellisen pääoman tuotto, %	<u>Tulos + asiakasbonukset verojen jälkeen (12 kk liukuva)</u>		x 100
	Keskimääräinen taloudellinen pääoma		

Vahinkovakuutus:

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua), %	Vahinkosuhde + liikekulusuhde Riskisuhde + toimintakulusuhde	
Vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua), %	<u>Korvaukset ja korvausten hoitokulut</u> Vakuutusmaksutuotot (netto)	x 100
Liikekulusuhde, %	<u>Liikekulut + poistot/oikaisut yrityskaupan yhteydessä syntyneistä aineettomista hyödykkeistä</u> Vakuutusmaksutuotot (netto)	x 100
Riskisuhde (ilman perustekorkokulua), %	<u>Korvaukset pl. korvausten selvittelykulut</u> Vakuutusmaksutuotot (netto)	x 100
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde	Operatiivinen vahinkosuhde + operatiivinen liikekulusuhde Operatiivinen riskisuhde + operatiivinen toimintakulusuhde	
Operatiivinen riskisuhde (ilman perustekorkokulua), %	<u>Korvaukset pl. korvausten selvittelykulut ja laskuperustemuutokset</u> Vakuutusmaksutuotot pl. laskuperustemuutokset (netto)	x 100
Operatiivinen vahinkosuhde, %	<u>Korvauskulut pl. laskuperustemuutokset</u> Vakuutusmaksutuotot pl. laskuperustemuutokset (netto)	x 100
Operatiivinen liikekulusuhde, %	<u>Liikekulut</u> Vakuutusmaksutuotot pl. laskuperustemuutokset (netto)	x 100
Toimintakulusuhde, %	<u>Liikekulut ja korvausten selvittelykulut</u> Vakuutusmaksutuotot (netto)	x 100
Operatiivinen toimintakulusuhde, %	<u>Liikekulut ja korvausten selvittelykulut</u> Vakuutusmaksutuotot (netto) pl. laskuperustemuutokset	x 100
Vastuunkantokyky, %	<u>Vakavaraisuuspääoma</u> Vakuutusmaksutuotot	x 100
Henkivakuutus:		
Liikekustannussuhde, %	<u>Liikekulut ennen vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutosta + korvausten selvittelykulut</u> Kuormitustulo	x 100

Liite 3. OP-Pohjola-ryhmän tuloskehitys vuosineljänneksittäin

Milj. e	2012		2013		
	10-12	1-3	4-6	7-9	10-12
Korkotuotot	674	615	625	629	643
Korkokulut	444	401	405	397	396
Korkokate	231	214	221	232	247
Saamisten arvonalentumiset	51	9	23	17	34
Korkokate arvonalentumisten jälkeen	179	206	197	214	212
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	99	143	137	148	97
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	33	70	37	37	31
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	156	163	154	158	149
Kaupankäynnin nettotuotot	22	29	23	29	34
Sijoitustoiminnan nettotuotot	26	25	25	5	10
Liiketoiminnan muut tuotot	23	28	23	17	28
Henkilöstökulut	180	201	194	166	192
Muut hallintokulut	104	83	94	82	114
Liiketoiminnan muut kulut	100	98	97	96	113
Palautukset omistajajäsenille	50	48	48	49	49
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0	0	1	1	-2
Kauden tulos ennen veroja	104	234	164	216	91
Tuloverot	1	60	38	56	-122
Kauden tulos	103	174	126	160	213
Muut laajan tuloksen erät					
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)	-116	-	-	-	19
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi					
Käyvän arvon rahaston muutos					
Käypään arvoon arvostamisesta	132	-13	-116	78	38
Rahavirran suojauksesta	5	-11	-20	4	-3
Muuntoerot	0	0	0	0	0
Tuloverot					
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)	-29	-	-	-	26
Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi					
Käypään arvoon arvostamisesta	32	-3	-28	19	-7
Rahavirran suojauksesta	1	-3	-5	1	-2
Kauden laaja tulos	119	155	23	223	250

Liite 4. Korkokate

Milj. e	1-12/2013	1-12/2012	Muutos, %
Lainat ja saamiset	1 257	1 524	-18
Saamiset luottolaitoksilta ja keskuspankeilta	11	20	-44
Saamistodistukset	184	232	-21
Johdannaiset (netto)			
Kaupankäynnin johdannaiset	37	70	-47
Suojauslaskennan johdannaiset	75	49	54
Rahavirran suojauksen tehoton osuus	3	0	
Velat luottolaitoksille	-5	-9	-50
Velat asiakkaille	-268	-406	-34
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-339	-415	-18
Huonomman etuoikeuden velat	-39	-58	-33
Pääomalainat	-6	-8	-17
Kaupankäynnin rahoitusvelat	0	0	1
Muut (netto)	2	3	-44
Korkokate ilman suojauslaskennan arvostuseriä	913	1 002	-9
Suojaavat johdannaiset	-257	270	
Suojauskohteiden arvomuutokset	257	-269	
Korkokate	913	1 002	-9

Liite 5. Saamisten arvonalentumiset

Milj. e	1-12/2013	1-12/2012	Muutos, %
Luotto- tai takaustappioina poistetut saamiset	61	67	-8
Palautukset poistetuista saamisista	-15	-14	-7
Saamiskohtaisten arvonalentumisten lisäys	110	108	1
Saamiskohtaisten arvonalentumisten vähennys	-72	-60	-20
Ryhmäkohtaiset arvonalentumiset	-1	-2	79
Yhteensä	84	99	-15

Liite 6. Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot

Milj. e	1-12/2013	1-12/2012	Muutos, %
Vakuutusmaksutuotot, netto			
Vakuutusmaksutulo	1 346	1 215	11
Jälleenvakuuttajien osuus	-57	-49	-15
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-37	-32	-15
Jälleenvakuuttajien osuus	-3	-7	62
Yhteensä	1 249	1 126	11
Vahinkovakuutuskorvaukset, netto			
Maksetut korvaukset	786	786	0
Jälleenvakuuttajien osuus	-39	-61	36
Korvausvastuun muutos	65	6	
Jälleenvakuuttajien osuus	-3	28	
Yhteensä	809	759	7
Vahinkovakuutuksen sijoitustoiminnan nettotuotot			
Koroista	57	60	-6
Osingoista	26	29	-12
Kiinteistöistä	2	1	42
Myyntivoitoista ja -tappioista			
Saamistodistuksista	21	27	-23
Osakkeista ja osuuksista	22	14	59
Lainoista ja saamisista	-	-1	
Kiinteistöistä	-1	0	
Johdannaisista	-1	-11	91
Arvostusvoitoista ja -tappioista			
Saamistodistuksista	2	2	43
Osakkeista ja osuuksista	0	0	
Lainoista ja saamisista	-1	-1	19
Kiinteistöistä	4	3	26
Johdannaisista	4	-2	
Arvonalentumisista	-10	-13	20
Muista	2	2	16
Yhteensä	127	110	15
Diskonnttauksen purkautuminen	-43	-44	2
Muut	0	0	
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	524	433	21

Liite 7. Henkivakuutustoiminnan nettotuotot

Milj. e	1-12/2013	1-12/2012	Muutos, %
Vakuutusmaksutulo	1 074	848	27
Jälleenvakuuttajien osuus	-25	-27	8
Yhteensä	1 049	821	28
Korvauskulut			
Maksetut korvaukset	-750	-644	-16
Korvausvastuun muutos	-16	-42	63
Jälleenvakuuttajien osuus	11	11	2
Vakuutusvelan muutos			
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-597	-619	4
Jälleenvakuuttajien osuus	-1	6	
Yhteensä	-1 353	-1 289	-5
Muut	-42	-58	28
Yhteensä	-346	-527	-34
Henkivakuutuksen sijoitustoiminnan nettotuotot			
Koroista	55	57	-4
Osingoista	46	61	-25
Kiinteistöistä	0	-3	85
Myyntivoitoista ja -tappioista			
Saamistodistuksista	3	0	
Osakkeista ja osuuksista	58	36	59
Lainoista ja saamisista	6	1	
Kiinteistöistä	4	-1	
Johdannaisista	1	-17	
Arvostusvoitoista ja -tappioista			
Saamistodistuksista	-3	-2	
Osakkeista ja osuuksista	-1	-1	11
Lainoista ja saamisista	-2	2	
Kiinteistöistä	5	2	
Johdannaisista	-81	129	
Arvonalentumisista	-26	-32	18
Muista	1	3	-85
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteina oleva omaisuus			
Osakkeet ja osuudet			
Myyntivoitot ja -tappiot	86	70	22
Arvostusvoitot ja -tappiot	328	303	8
Muut	41	24	71
Yhteensä	521	635	-18
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	175	108	62

Liite 8. Palkkiotuotot ja -kulut, netto

Milj. e	1-12/2013	1-12/2012	Muutos, %
Palkkiotuotot			
Luotonannosta	199	176	14
Talletuksista	6	5	15
Maksuliikkeestä	212	175	21
Arvopapereiden välityksestä	22	21	9
Arvopapereiden liikkeeseenlaskusta	11	15	-25
Rahastoista	90	77	17
OmaisuuDENhoidosta ja lainopillisista tehtävistä	74	70	5
Vakuutusten välityksestä	52	54	-3
Takauksista	23	22	1
Muista	31	44	-31
Yhteensä	721	659	9
Palkkiokulut	96	74	29
Palkkiotuotot, netto	625	584	7

Liite 9. Kaupankäynnin nettotuotot

Milj. e	1-12/2013	1-12/2012	Muutos, %
Myyntivoitot ja -tappiot			
Saamistodistuksista	4	13	-72
Osakkeista ja osuuksista	5	1	
Johdannaisista	70	-20	
Arvonmuutokset			
Saamistodistuksista	-2	2	
Osakkeista ja osuuksista	3	6	-52
Johdannaisista	12	63	-80
Osinkotuotot	1	1	3
Valuuttatoiminnan nettotuotot	22	14	54
Yhteensä	114	81	41

Liite 10. Sijoitustoiminnan nettotuotot

Milj. e	1-12/2013	1-12/2012	Muutos, %
Myytävissä olevista rahoitusvaroista			
Myyntivoitoista ja -tappioista			
Saamistodistuksista	16	17	-7
Osakkeista ja osuuksista	3	8	-64
Osinkotuotoista	31	24	29
Arvonalentumistappioista	-3	-11	-77
Jaksotettuun hankintameno- arvostettavista			
Myyntivoitoista ja -tappioista	0	-12	
Yhteensä	47	26	82
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot			
Vuokratuotoista	41	38	7
Vastike- ja hoitokuluista	-36	-28	-28
Arvonmuutoksista, myyntivoitoista ja -tappioista	12	15	-17
Muista	1	1	8
Yhteensä	18	26	-29
Muut	0	-	
Sijoitustoiminnan nettotuotot	66	52	27

Liite 11. Liiketoiminnan muut tuotot

Milj. e	1-12/2013	1-12/2012	Muutos, %
Tuotot omassa käytössä olevista kiinteistöistä ja toimitiloista	17	16	7
Muulla vuokrasopimuksella vuokralle annetun omaisuuden vuokratuotoista	8	10	-22
Muut	70	82	-15
Yhteensä	95	109	-12

Liite 12. Taseen luokittelu

Milj. e	Lainat ja saamiset	Eräpäivään asti pidettävät	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat*	Myytavissä olevat	Suojaavat johdannaiset	Yhteensä
Varat						
Käteiset varat ja keskuspankkitalletukset	2 172	-	-	-	-	2 172
Saamiset luottolaitoksilta ja keskuspankeilta**	848	-	-	-	-	848
Johdannaissopimukset	-	-	2 943	-	479	3 423
Saamiset asiakkailta	68 255	-	-	-	-	68 255
Vahinkovakuutustoiminnan varat***	585	-	116	2 797	-	3 497
Henkivakuutustoiminnan varat****	212	-	6 493	3 174	-	9 880
Saamistodistukset	-	271	450	7 586	-	8 307
Osakkeet ja osuudet	-	-	87	305	-	392
Muut saamiset	3 758	-	450	-	-	4 208
Yhteensä 31.12.2013	75 830	271	10 539	13 862	479	100 981
Yhteensä 31.12.2012	76 577	401	10 392	11 696	703	99 769

Milj. e			Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat*****	Muut velat	Suojaavat johdannaiset	Yhteensä
Velat						
Velat luottolaitoksille	-	-	-	1 032	-	1 032
Kaupankäynnin rahoitusvelat (pl. johdannaiset)	-	-	4	-	-	4
Johdannaissopimukset	-	-	2 908	-	250	3 157
Velat asiakkaille	-	-	-	50 175	-	50 175
Vahinkovakuutustoiminnan velat*****	-	-	0	2 746	-	2 746
Henkivakuutustoiminnan velat*****	-	-	6 308	3 463	-	9 771
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-	-	21 428	-	21 428
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	-	-	860	-	860
Muut velat	-	-	-	4 092	-	4 092
Yhteensä 31.12.2013	-	-	9 219	83 796	250	93 265
Yhteensä 31.12.2012	-	-	9 119	83 097	419	92 635

*Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat erät sisältävät kaupankäynnin rahoitusvarat, alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvarat ja sijoitussidonnaisten vakuutusten ja sijoitussopimusten katteena olevat sijoitukset sekä sijoituskiinteistöt.

** Sisältää 2 500 miljoonan euron viikon pituisen talletuksen keskuspankkiin.

***Vahinkovakuutustoiminnan varat on eritelty liitetiedossa 14.

**** Henkivakuutustoiminnan varat on eritelty liitetiedossa 15.

*****Vahinkovakuutustoiminnan velat on eritelty liitetiedossa 16.

*****Henkivakuutustoiminnan velat on eritelty liitetiedossa 17.

*****Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten vakuutusvelan tasearvon

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenoön.

Näille velkakirjoille markkinoilta saatavilla olevan informaation ja vakiintuneiden arvostusmenetelmien avulla arvioitu käypä arvo oli joulukuun lopussa n. 403 miljoonaa euroa kirjanpitoarvoa korkeampi.

Huonommalla etuoikeudella olevat velat on arvostettu jaksotettuun hankintamenoön.

Liite 13. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

Varojen käyvät arvot 31.12.2013,

milj.e	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta	152	383	1	537
Vahinkovakuutustoiminta	-	6	-	6
Henkivakuutustoiminta*	6 061	239	16	6 316
Johdannaissopimukset				
Pankkitoiminta	10	3 201	212	3 423
Vahinkovakuutustoiminta	4	0	-	4
Henkivakuutustoiminta	1	70	-	71
Myytävissä olevat				
Pankkitoiminta	6 098	1 752	41	7 891
Vahinkovakuutustoiminta	1 648	917	232	2 797
Henkivakuutustoiminta	1 800	947	427	3 174
Yhteensä	15 774	7 516	928	24 218

*Sisältää 6 300 milj. e sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten käyvät arvot, jotka jakaantuvat 6 061 milj e tasolle 1 ja 239 milj. e tasolle 2

Varojen käyvät arvot 31.12.2012,

milj.e	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta	125	209	23	358
Vahinkovakuutustoiminta	-	13	6	19
Henkivakuutustoiminta*	5 169	211	80	5 460
Johdannaissopimukset				
Pankkitoiminta	7	4 400	28	4 436
Vahinkovakuutustoiminta	1	0	-	1
Henkivakuutustoiminta	-	130	-	130
Myytävissä olevat				
Pankkitoiminta	4 517	1 209	46	5 772
Vahinkovakuutustoiminta	1 799	759	244	2 802
Henkivakuutustoiminta	1 626	789	707	3 122
Yhteensä	13 244	7 721	1 136	22 100

*Sisältää 5 373 milj. e sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten käyvät arvot, jotka jakaantuvat 5 169 milj e tasolle 1 ja 204 milj. e tasolle 2

Velkojen käyvät arvot 31.12.2013,

milje	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta	-	4	-	4
Vahinkovakuutustoiminta	-	-	-	-
Henkivakuutustoiminta*	6 060	239	-	6 299
Johdannaissopimukset				
Pankkitoiminta	35	2 992	131	3 157
Vahinkovakuutustoiminta	-	-	-	-
Henkivakuutustoiminta	-	9	-	9
Yhteensä	6 095	3 243	131	9 469

*Sisältää 6 299 milj. e sijoitussidonnaisten vakuutusten ja sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velkojen käyvät arvot, jotka jakaantuvat 6 060 milj. e tasolle 1 ja 239 milj. e tasolle 2.

Velkojen käyvät arvot 31.12.2012,

milje	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta	-	3	-	3
Vahinkovakuutustoiminta	-	-	-	-
Henkivakuutustoiminta*	5 167	204	-	5 371
Johdannaissopimukset				
Pankkitoiminta	21	4 056	85	4 162
Vahinkovakuutustoiminta	3	0	-	3
Henkivakuutustoiminta	-	-	-	-
Yhteensä	5 190	4 264	85	9 539

*Sisältää 5 371 milj. e sijoitussidonnaisten vakuutusten ja sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velkojen käyvät arvot, jotka jakaantuvat 5167 milj. e tasolle 1 ja 204 milj. e tasolle 2.

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat suurimmissa pörsseissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten velkapapereista, vähintään luottoluokituksen A- omaavien valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttötietoja varten

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitus-välineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta; tai arvoa, joka on lasketta-vissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkia-tasoon on luokiteltu Pohjola-konsernin OTC-johdannaiset, valtion velkasitoumukset, yritysten ja rahoituslaitosten velka-paperit, osto- ja takaisinmyyntisopimukset (repo) sekä lainaksi annetut tai saadut arvopaperit.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy erityistä epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Kyseiseen tasoryhmään sisällytetään kompleksisemmat OTC-johdannaiset, tietyt private equity sijoitukset, epälikvidit lainat, strukturoidut lainat ml. arvopaperistetut lainat ja strukturoidut velkakirjat sekä hedge-rahastot. Usein tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

Siirrot käyvän arvon arvostuksen tasojen välillä

Siirrot eri hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaman tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä.

Vuoden 2013 aikana on tasosta 1 tasoon 2 siirretty joukkolainoja 145 miljoonaa euroa, luottoluokitusten muutosten vuoksi.

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta

Erittely rahoitusvaroista ja rahoitusveloista

Rahoitusvarat, milj. e	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat		Johdannais-sopimukset		Myytävissä olevat		Varat yhteensä
	Pankki-toiminta	Vakuutus-toiminta	Pankki-toiminta	Vakuutus-toiminta	Pankki-toiminta	Vakuutus-toiminta	
Avaava tase 1.1.2013	23	87	28	-	46	951	1 136
Tuloslaskelman nettotuotot	-15	1	183	-	-2	-22	144
Laajan tuloslaskelman nettotuotot	-	0	-	-	2	30	32
Hankinnat	-	1	-	-	1	54	56
Myynnit	-5	-50	-	-	-6	-290	-351
Liikkeeseen laskut	-	-	-	-	-	-	-
Lyhennykset	-2	-22	-	-	0	0	-24
Siirrot tasoon 3	-	-	-	-	-	-	-
Siirrot tasosta 3	-	-	-	-	-	-65	-65
Päätävä tase 31.12.2013	1	16	212	-	41	658	928

Rahoitusvelat, milj. e	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat		Johdannais-sopimukset		Velat yhteensä
	Pankki-toiminta	Vakuutus-toiminta	Pankki-toiminta	Vakuutus-toiminta	
Avaava tase 1.1.2013	-	-	85	-	85
Tuloslaskelman nettotuotot	-	-	46	-	46
Laajan tuloslaskelman nettotuotot	-	-	-	-	-
Hankinnat	-	-	-	-	-
Myynnit	-	-	-	-	-
Liikkeeseen laskut	-	-	-	-	-
Lyhennykset	-	-	-	-	-
Siirrot tasoon 3	-	-	-	-	-
Siirrot tasosta 3	-	-	-	-	-
Päätävä tase 31.12.2013	-	-	131	-	131

Erittely nettotuotoista tuloslaskelmaerittäin 31.12.2013

Milj. e	Korkokate tai Kaupan-käynnin netto-tuotot	Sijoitustoiminnan netto-tuotot	Vahinko-vakuutus-toiminnan netto-tuotot	Henki-vakuutus-toiminnan netto-tuotot	Laaja tuloslaskelma / Käyvän rahaston muutos		Nettotuotot tilikauden lopussa hallussa olevista varoista ja veloista
Realisoituneet nettotuotot	-15	2	-5	-17	-	-	-35
Realisoitumattomat nettotuotot	230	-4	-	-	32	32	258
Nettotuotot tilikaudelta	214	-2	-5	-17	32	32	222

Hierarkiatason 3 johdannaiset ovat asiakkaiden tarpeisiin strukturoituja johdannaisia, joiden markkinariski on katettu vastaavalla johdannaisopimuksella. Tason 3 johdannaiset liittyvät Pohjolan liikkeeseen laskemiin strukturoituihin jvk-lainoihin, joiden tuotto määräytyy kytketyn johdannaisen arvonkehityksen perusteella.

Arvostustekijöiden muutokset

Luokitteluja hierarkiatasojen välillä ei ole muutettu vuoden 2013 aikana.

Liite 14. Vahinkovakuutustoiminnan varat

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012	Muutos, %
Sijoitukset			
Lainat ja muut saamiset	61	104	-41
Osakkeet ja osuudet	471	409	15
Kiinteistöt	106	112	-6
Saamistodistukset	2 014	1 960	3
Johdannaisopimukset	4	1	
Muut osuudet	318	452	-30
Yhteensä	2 974	3 038	-2
Muut varat			
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	40	41	-3
Muut			
Ensivakuutustoiminta	324	290	12
Jälleenvakuutustoiminta	90	91	-1
Rahat ja pankkisaamiset	4	10	-58
Muut saamiset	64	20	
Yhteensä	524	454	15
Vahinkovakuutustoiminnan varat	3 497	3 492	

Liite 15. Henkivakuutustoiminnan varat

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012	Muutos, %
Sijoitukset			
Lainat ja muut saamiset	80	168	-52
Osakkeet ja osuudet	1 375	1 702	-19
Kiinteistöt	107	156	-31
Saamistodistukset	1 815	1 506	20
Johdannaisopimukset	71	130	-45
Yhteensä	3 448	3 663	-6
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset			
Osakkeet, osuudet ja muut sijoitukset	6 300	5 373	17
Muut varat			
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	47	44	6
Muut			
Ensivakuutustoiminta	5	12	-56
Jälleenvakuutustoiminta	77	77	
Rahat ja pankkisaamiset	3	3	-12
Yhteensä	132	137	-3
Henkivakuutustoiminnan varat	9 880	9 173	8

Liite 16. Vahinkovakuutustoiminnan velat

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012	Muutos, %
Korvausvastuu			
Eläkemuotoinen korvausvastuu	1 253	1 205	4
Muu korvausvastuu	847	788	8
Yhteensä	2 100	1 993	5
Vakuutusmaksuvastuu	493	455	8
Muut velat	152	150	1
Yhteensä	2 746	2 598	6

Liite 17. Henkivakuutustoiminnan velat

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012	Muutos, %
Sijoitussidonnaisten vakuutusten velka	5 039	4 288	18
Sijoitussopimukset	1 260	1 082	16
Vakuutusvelka	3 389	3 578	-5
Muut velat	82	21	
Yhteensä	9 771	8 970	9

Vakuutusvelka sisältää vakuudellista koronvaihtosopimusten käyvän arvon muutosta 84 miljoonaa euroa (163).

Liite 18. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012	Muutos, %
Joukkovelkakirjalainat	8 828	7 920	11
Asuntovakuudelliset joukkovelkakirjalainat (covered bonds)	5 698	5 692	
Sijoitustodistukset, yritystodistukset ja ecp:t	6 801	5 514	23
Muut	101	144	-30
Yhteensä	21 428	19 270	11

Liite 19. Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012	Muutos, %
Saamistodistukset	63	85	-25
Osakkeet ja osuudet	235	207	14
Muut	27	48	-44
Yhteensä	325	339	-4

Negatiivinen käyvän arvon rahasto purkautuu omaisuuden arvonnousujen ja tulosvaikutteisten arvon alentumiskirjausten kautta.

Käyvän arvon rahasto ennen veroja oli 406 miljoonaa euroa (449) ja siihen liittyvä laskennallinen verovelka oli 81 miljoonaa euroa (110). Katsauskauden lopussa käyvän arvon rahastossa oli oman pääoman ehtoisten instrumenttien positiivisia arvonmuutoksia yhteensä 293 miljoonaa euroa (260) ja negatiivisia arvonmuutoksia yhteensä 20 miljoonaa euroa (21).

Liite 20. Arvonalentumiset ja ongelmasaamiset

Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta sekä arvonalentumiset, milj. e

	31.12.2013	31.12.2012
Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (brutto)	69 552	66 416
Arvonalentumiset yhteensä, josta	449	413
Saamiskohtaiset	391	355
Saamisryhmäkohtaiset	58	58

Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (netto) 69 103 66 003

Ongelmasaamiset 31.12.2013, milj. e	Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (brutto)	Saamiskohtaiset arvonalentumiset	Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (netto)
Järjestämättömät	456	164	292
Nollakorkoiset	10	7	3
Alihintaiset	175	1	174
Uudelleen neuvotellut	405	-	405
Arvonalentuneet	318	220	99
Yhteensä	1 364	391	973

Ongelmasaamiset 31.12.2012, milj. e	Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (brutto)	Saamiskohtaiset arvonalentumiset	Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (netto)
Järjestämättömät	456	149	307
Nollakorkoiset	12	8	4
Alihintaiset	130	1	129
Uudelleen neuvotellut	217	-	217
Arvonalentuneet	305	197	108
Yhteensä	1 120	355	765

Tunnusluku, %

	31.12.2013	31.12.2012
Saamiskohtaiset arvonalentumiset, % ongelmasaamisista	28,6 %	31,7 %

Ongelmasaamisiin luetaan järjestämättömät, nollakorkoiset ja alihintaiset saamiset sekä saamiset, joihin on kohdistettu saamiskohtainen arvonalennus tai saaminen on uudelleen neuvoteltu asiakkaan heikentyneestä maksukyvyystä johtuen. Järjestämättömien saamisten korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta kolme kuukautta. Nollakorkoinen saaminen on sovittu asiakkaan maksukyvyyn turvaamiseksi nollakorkoiseksi. Alihintainen saaminen on hinnoiteltu markkinahinnoista poiketen asiakkaan maksukyvyyn turvaamiseksi. Arvonalentuneet saamiset ovat saamisia, joihin kohdistuu arvonalentuminen, mutta ne eivät luokituta mihinkään em. ryhmistä. Lisäksi saamiset, joita ei ole luokiteltu mihinkään edellä mainituista ryhmistä, mutta lainan ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan maksukyvyyn turvaamiseksi, on raportoitu uudelleen neuvoteltuina. Uudelleen neuvotellut on lisätty ongelmasaamisten määritelmään 2013, jotta liitetieto kattaa myös lainanhoitajien alaiset saamiset. Vertailutiedot on oikaistu vastaavasti.

Liite 21. Omat varat ja vakavaraisuus

Omat varat ja vakavaraisuus, milj. e	31.12.2013	31.12.2012	Muutos-%
Ensisijaiset omat varat (Tier 1)			
OP-Pohjola-ryhmän oma pääoma	7 717	7 134	8
Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta (ml. OVY:n tasoitusmäärä)	-205	-160	28
Käyvän arvon rahasto, siirto Tier 2:eer	-81	-82	-1
Lisäosuuspääomat, jotka eivät liity omaan pääomaan	603	620	-3
Rajoituksettomat ensisijaiset omat varat (Core Tier 1) ennen vähennyksiä ja pääomalainoja	8 035	7 513	7
Aineettomat hyödykkeet	-424	-372	14
Eläkevastuun ylikate ja sijoituskiinteistöjen käypiin arvoihin arvostus ja laskennalliset verosaamiset tappiosta	-96	-100	-4
Suunniteltu voitonjako / hallituksen esittämä voitonjako	-99	-68	46
Sijoitukset vakuutus- ja rahoituslaitoksiin	-1 154	-1 210	-5
Arvonalentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-179	-249	-28
Muiden Tier 1-varojen alijäämä	-180	-163	
Core Tier 1 omat varat	5 902	5 352	10
Pääomalainat	202	201	
Toissijaisten omien varojen alijäämä	-382	-364	5
Siirto Core Tier 1 omiin varoihin	180	163	
Ensisijaiset omat varat (Tier 1)	5 902	5 352	10
Toissijaiset omat varat (Tier 2)			
Käyvän arvon rahasto (pl. rahavirran suojauksen arvostus)	54	34	59
Ikuiset lainat	-	0	-100
OVY:n tasoitusmäärä	228	218	5
Debentuurilainat	670	842	-21
Sijoitukset vakuutus- ja rahoituslaitoksiin	-1 154	-1 210	-5
Arvonalentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-179	-249	-28
Siirto ensisijaisiin omiin varoihin	382	364	5
Toissijaiset omat varat (Tier 2)	0	0	
Omat varat yhteensä	5 902	5 352	10

Riskipainotetut erät			
Luotto- ja vastapuoliriski	30 175	32 575	-7
Valtio- ja keskuspankkivastuut	86	46	88
Luottolaitosvastuut	1 118	1 208	-7
Yritysvastuut	20 450	19 870	3
Vähittäisvastuut	5 404	8 298	-35
Muut	3 118	3 153	-1
Markkinariski	909	723	26
Operatiivinen riski	3 007	2 954	2
Muut	7 247	1 841	
Yhteensä	41 339	38 093	9
Riskipainotetut erät pl. siirtymäsäännökset	34 091	36 252	-6
Omien varojen vaade			
Luotto- ja vastapuoliriski	2 414	2 606	-7
Markkinariski	73	58	26
Operatiivinen riski	241	236	2
Muut	580	147	
Yhteensä	3 307	3 047	9
Omien varojen vaade pl. siirtymäsäännökset	2 727	2 900	-6

<u>Suhdeluvut, %</u>	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>	<u>Muutos, %-yksikköä</u>
Siirtymäsäännöksillä			
Vakavaraisuussuhde	14,3	14,1	0,2
Tier 1 vakavaraisuussuhde	14,3	14,1	0,2
Core Tier 1 vakavaraisuussuhde	14,3	14,1	0,2
Pl. Siirtymäsäännökset			
Vakavaraisuussuhde	17,3	14,8	2,5
Tier 1 vakavaraisuussuhde	17,3	14,8	2,5
Core Tier 1 vakavaraisuussuhde	17,3	14,8	2,5
Vakavaraisuus*, milj. e	31.12.2013	31.12.2012	Muutos-%
Siirtymäsäännöksillä	2 595	2 305	13
Pl. siirtymäsäännökset	3 174	2 452	29

*Vähimmäisvaatimuksen ylittävä omien varojen määrä

Liite 22. OP-Pohjola-ryhmän rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012	Muutos-%
OP-Pohjola-ryhmän omat pääomat	7 717	7 134	8
Osuuspääoma, pääomalainat, ikuiset lainat ja debentuurilainat	1 488	1 676	-11
Muut omiin varoihin sisällyttömät toimialakohtaiset erät	-5	-1	
Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet	-1 308	-1 272	3
Tasotusmäärä	-205	-212	-4
Suunniteltu voitonjako	-99	-68	46
Omista varoista vähennettävät IFRS-erät*	-127	-179	-29
Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-358	-498	-28
Ryhmittymän omat varat yhteensä	7 104	6 581	8
Luottolaitostoiminnan omien varojen vaade**	3 307	3 047	9
Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaade***	437	421	4
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	3 744	3 468	8
Ryhmittymän vakavaraisuus	3 359	3 112	8
Ryhmittymän vakavaraisuus-suhde (omat varat/omien varojen vähimmäismäärä)	1,90	1,90	

* Eläkevastuun ylikate, Sijoituskiinteistöjen käypiin arvoihin arvostus, Käyvän arvon rahastosta rahavirran suojauksen osuus

** Riskipainotetut sitoumukset x 8 %

*** Toimintapääoman minimi

Liite 23. Annetut vakuudet

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012	Muutos, %
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut			
Kiinnitykset	1	1	
Pantit	11	14	-20
Luotot (covered bondien vakuutena)	7 542	8 173	-8
Muut	485	623	-22
Muut annetut vakuudet			
Pantit *	5 705	4 618	24
Annetut vakuudet yhteensä	13 744	13 428	2
Vakuudelliset muut velat	490	592	-17
Asuntovakuudelliset joukkovelkakirjalainat (covered bonds)	5 698	5 692	
Vakuudelliset velat yhteensä	6 188	6 284	-2

* josta 2 000 miljoonaa euroa päivän sisäisen limiitin vakuuksia ja loput pantattu, mutta ei sidottu

Liite 24. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012	Muutos, %
Takaukset	931	955	-3
Takuuvastuut	1 967	1 684	17
Pantit	3	3	-21
Luottolupaukset	9 927	10 856	-9
Lyhytaikaisiin kauppatapahtumiin liittyvät sitoumukset	265	451	-41
Muut	489	479	2
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	13 582	14 430	-6

Liite 25. Johdannaissopimukset

31.12.2013, milj. e	Nimellisarvot / jäljellä oleva juoksu-aika				Käyvät arvot*	
	Alle 1 v	1–5 v	Yli 5 v	Yhteensä	Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	38 534	98 847	42 708	180 089	3 025	2 498
Keskusvastapuoli-selvitettävät	2 390	10 634	5 020	18 044	76	69
Valuuttajohdannaiset	16 180	2 522	1 524	20 226	342	411
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset	194	582	-	776	77	-
Luottojohdannaiset	4	99	15	118	13	0
Muut johdannaiset	367	627	172	1 167	64	64
Johdannaiset yhteensä	55 278	102 678	44 419	202 375	3 520	2 974

31.12.2012, milj. e	Nimellisarvot / jäljellä oleva juoksu-aika				Käyvät arvot*	
	Alle 1 v	1–5 v	Yli 5 v	Yhteensä	Varat	Velat
Korkojohdannaiset	42 348	77 038	37 815	157 202	4 356	3 715
Valuuttajohdannaiset	19 859	2 746	517	23 122	294	340
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset	303	819	6	1 127	50	0
Luottojohdannaiset	122	92	-	214	10	2
Muut johdannaiset	244	561	78	883	36	37
Johdannaiset yhteensä	62 876	81 256	38 416	182 548	4 746	4 093

* Käyvät arvot sisältävät kertyneet korot, jotka taseessa esitetään muissa varoissa tai varauksissa ja muissa veloissa. Lisäksi keskusvastapuoliselvityksessä olevien johdannaisten käyvät arvot on nettoutettu taseesta.

Rahoitusvarat, jotka on netotettu taseessa tai joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen nettoutusjärjestely

31.12.2013, milj. e	Rahoitusvarojen bruttomäärä	Rahoitusvelkojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusvaroista*	Taseessa esitettävä nettomäärä	Rahoitusvarojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa		
				Rahoitusvarat**	Saadut vakuudet	Nettomäärä
Pankkitoiminnan johdannaiset	3 498	-71	3 423	-2 362	-359	702
Henkivakuutustoiminnan johdannaiset	71	-	71	-9	-	62
Vahinkovakuutuksen johdannaiset	4	-	4	-	-	4
Johdannaiset yhteensä	3 573	-71	3 498	-2 371	-359	768

Rahoitusvelat, jotka on netotettu taseessa tai joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen nettoutusjärjestely

31.12.2013, milj. e	Rahoitusvelkojen bruttomäärä	Rahoitusvarojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusveloista*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Rahoitusvelkojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa		
				Rahoitusvelat***	Annetut vakuudet	Nettomäärä
Pankkitoiminnan johdannaiset	3 221	-64	3 157	-2 362	-377	418
Henkivakuutustoiminnan johdannaiset	9	-	9	-9	-	-
Vahinkovakuutuksen johdannaiset	-	-	-	-	-	-
Johdannaiset yhteensä	3 230	-64	3 166	-2 371	-377	418

*ml. käteisvaroihin sisältyvä päivittäin selvitettyjen johdannaisten nettomäärä yht. 8 miljoonaa euroa.

**Käyvät arvot ilman kertyneitä korkoja

***OP-Pohjola ryhmän käytäntönä on solmia johdannaissopimukset kaikkien johdannaistapuolien kanssa.

OTC-johdannaisten keskusvastapuoliselvitys

Ennakoiden EMIR-asetuksen (Regulation (EU) No 648/2012) edellyttämää keskusvastapuoliselvityksen voimaantuloa, OP-Pohjola-ryhmä on siirtynyt helmikuussa 2013 finanssivastapuolten kanssa solmittujen standardiehtoisten OTC – johdannaiskauppojen keskusvastapuoliselvitykseen London Clearing House:ssa uusien korkojohdannaisten osalta. Koska OP-Pohjola-ryhmä ei ole liittynyt suoraksi jäseneksi London Clearing House:en, hoitaa OP-Pohjola-ryhmä OTC-johdannaiskauppojen keskusvastapuoliselvityksen muutaman erikseen valitun selvitysvälittäjän kanssa, joiden kanssa on solmittu selvityssopimukset. Johdannaisten vastapuoleksi muuttuu päivittäisen selvitysprosessin päätteeksi keskusvastapuoli. Toimintamallissa netotetaan johdannaisten päiväkohtaiset maksut. Lisäksi päivittäin joko maksetaan tai saadaan vakuus, joka vastaa avointen sopimusten käypien arvojen muutosta (variation margin). Toimintamallin muutoksen johdosta keskusvastapuoliselvityksessä olevat korkojohdannaiset esitetään netto taseessa.

Muut kahdenvälisesti selvitettävät OTC- johdannaiset

OP-Pohjola-ryhmän ja muiden asiakkaiden välisiin johdannaiskauppoihin sekä sellaisiin johdannaiskauppoihin, joita asetuksen mukainen keskusvastapuoliselvitys ei koske, sovelletaan joko ISDA:n, Finanssialan Keskusliiton tai OP-Pohjola-ryhmän omaa johdannaissopimusta. Näiden sopimusten perusteella johdannaisten maksuja voidaan netottaa transaktiokohtaisesti maksupäivittäin ja vastapuolen maksukyvyttömyys- ja konkurssiilanteissa. Sopimusehdoissa voidaan lisäksi vastapuolikohtaisesti sopia vakuuksista. Nämä johdannaiset esitetään taseessa bruttoperusteisesti.

Liite 26. Liiketapahtumat lähipiirin kanssa

OP-Pohjola-ryhmän lähipiiri muodostuu OP-Pohjola-ryhmän tilinpäätökseen yhdistellyistä yhtiöistä, osakkuusyhtiöistä, hallintohenkilöistä ja muista lähipiiriin kuuluvista yhtiöistä. OP-Pohjola-ryhmän hallintohenkilöihin luetaan OP-Pohjola-ryhmän pääjohtaja (OP-Pohjola osk:n johtokunnan puheenjohtaja), OP-Pohjola osk:n toimitusjohtaja, johtokunnan jäsenet ja varajäsenet sekä hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet sekä näiden läheiset perheenjäsenet. Hallintohenkilöiden lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa hallintohenkilöllä tai hallintohenkilön läheisellä perheenjäsenellä on huomattava vaikutusvalta. Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP-Eläkekassa ja OP-Eläkesäätiö.

Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin.

Lähipiiriliiketoimissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia 31.12.2012 jälkeen.

OP-Pohjola-ryhmän tuloksen esittelee lehdistötilaisuudessa medialle pääjohtaja Reijo Karhinen 6.2.2014 klo 12.00 osoitteessa Vääksyntie 4, Vallila, Helsinki.

Pohjola Pankki Oyj julkaisee oman tilinpäätöstiedotteensa.

Taloudellinen informaatio 2014

Vuoden 2014 osavuositarkastusten julkaisupäivät:

Osavuositarkastus 1.1.–31.3.2014	29.4.2014
Osavuositarkastus 1.1.–30.6.2014	6.8.2014
Osavuositarkastus 1.1.–30.9.2014	29.10.2014

OP-Pohjola osk Johtokunta

LISÄTIEDOT

Pääjohtaja Reijo Karhinen, puh. 010 252 4500
Talousjohtaja Harri Luhtala, puh. 010 252 2433
Viestintäjohtaja Carina Geber-Teir, puh. 010 252 8394

JAKELU

NASDAQ OMX Helsinki Oy
LSE London Stock Exchange
SIX Swiss Exchange
Keskeiset tiedotusvälineet
op.fi ja pohjola.fi